

- Portefeuille Georganiseerde Criminaliteit
Project Prostitutie/Mensenhandel DNP

Politie Regio Haaglanden
Commerciële zedenzaken
Bureau Jan Hendrikstraat
Postbus 264
2500 CG DEN HAAG
tel. 070 – 424 2612/06-51091444
fax 070 – 424 2652

Korpsmonitor 2004

Datum, 15-12-2004
R.Coster
Landelijk Projectleider PPMDNP

1	Inleiding.....	4
2	De monitor.....	4
2.1	algemeen.....	4
2.2	De onderzoeken.....	5
2.3	De nationale en bovenregionale recherche.....	5
2.4	De partners.....	5
2.5	Toezicht.....	5
2.5.1	Kwaliteit.....	5
2.5.2	De legale (vergunde) branche.....	6
2.5.3	De illegale (heimelijke) branche.....	6
2.5.4	Continuïteit.....	6
2.5.5	Het resultaat.....	6
2.6	Opsporing.....	6
2.6.1	Kwaliteit.....	6
2.6.2	Slachtofferbejegening.....	6
2.6.3	Procesverantwoordelijkheid.....	7
2.6.4	Weging.....	7
2.6.5	IGO concept.....	7
2.6.6	IKPS (slachtoffersysteem).....	7
2.6.7	Financieel onderzoeken.....	7
2.7	De nationale en bovenregionale recherche.....	7
2.7.1	De gewenste feitelijke toestand bij de BR.....	7
2.8	De Koninklijke Marechaussee.....	8
2.9	Een rechtvaardige, ondubbelzinnige, benchmark:.....	8
2.10	Beoordeling van de toestand eind 2004.....	9
2.10.1	De politie:.....	9
2.10.2	Het bestuur:.....	10
2.10.3	Het OM:.....	10
2.10.4	De STV:.....	10
2.10.5	Belastingdienst:.....	10
2.10.6	De arbeidsinspectie.....	10
2.11	De norm voor eind 2004.....	10
3	Overzicht inzet korpsen.....	12
3.1	Groningen.....	14
3.2	Friesland.....	15
3.3	Drenthe.....	16
3.4	IJsselland.....	17
3.5	Twente.....	18
3.6	Noord en Oost Gelderland.....	19
3.7	Gelderland Midden.....	20
3.8	Gelderland Zuid.....	21
3.9	Utrecht.....	22
3.10	Noord-Holland Noord.....	23
3.11	Zaanstreek Waterland.....	24
3.12	Kennemerland.....	25
3.13	Amsterdam Amstelland.....	26

3.14	Gooi en Vechtstreek.....	27
3.15	Haaglanden	28
3.16	Hollands-Midden	29
3.17	Rotterdam-Rijnmond	30
3.18	Zuid-Holland-Zuid.....	31
3.19	Zeeland	32
3.20	Midden en West Brabant.....	33
3.21	Brabant Noord.....	34
3.22	Brabant Zuid-Oost.....	35
3.23	Limburg Noord.....	36
3.24	Limburg Zuid	37
3.25	Flevoland.....	38
3.26	Bovenregionale Recherche	39
3.26.1	De taken van de BR:	39
3.26.2	Rol BR team Noord-Oost Nederland in relatie tot de opsporing van mensenhandel	39
3.26.3	Rol BR team Haaglanden/Hollands-Midden in relatie tot de opsporing van mensenhandel	40
3.27	Nationale Recherche.....	43
3.27.1	Opzet NR:	43
3.27.2	De taken van de NR:.....	43
3.27.3	Expertise	43
3.27.4	Ontwikkeltraject 2005.....	43
3.28	dNRI	45
3.29	De Koninklijke Marechaussee	46
4	Overzicht onderzoeken mensenhandel	48
5	Good practices	49
6	Oordeel korpsen over ketenpartners	52
7	Prognose overzicht 2004 en 2005.....	53

1 Inleiding.

Zoals bekend hebben wij aan het eind van het jaar 2003 wederom het zogenaamde korpsgesprek gevoerd. Een gesprek waarin wij de toestand inventariseren in elk korps. Primair heeft het korpsgesprek tot doel de Raad van Hoofdcommissarissen te informeren over de stand van zaken van ons project als geheel en de toestand in elk korps. Het vertrekpunt daarbij is dat we vanuit de beschrijving van de feitelijke toestand bepalen of wat is beoogd werkt en of het gewenste effect is bereikt.

Maar deze korpsgesprekken hebben ook een andere betekenis. In dit gesprek tussen de lokale verantwoordelijken op dit terrein en de landelijk projectleider komen met nadruk ook specifiek lokale aspecten aan de orde. Tevens worden ook eventuele oplossingsrichtingen besproken. Ook zijn enkele aanpassingen doorgevoerd in deze fase van het project.

Het is om die reden, dat de korpsmonitor wederom is vergezeld van een toelichting. Hierin beschrijf ik, hoe dit keer de resultaten van de korpsgesprekken zijn verwerkt in een (totaal)beoordeling.

In de vorige korpsmonitor werd gesteld, dat dit met dit instrument niet alleen wordt getracht een inzicht en een oordeel te geven over de feitelijke toestand, maar ook ingrediënten aanreikt die richtinggevend kunnen zijn voor de afronding en/of (gedeeltelijke) doorstart van het landelijke project en de gewenste vorm daarvan. Op dit moment bevinden wij ons immers in het laatste jaar van de 3^e en laatste fase (2003 en 2004) van dit project.

Inmiddels is duidelijk geworden, dat op basis van het j.l. genomen besluit van de board opsporing, de korpsmonitor ook na afsluiting van de projectfase op dit terrein dient te worden uitgevoerd.

2 De monitor

2.1 algemeen

Ook deze keer is er voor gekozen de aandacht in de monitor te richten op toezicht en opsporing. De uitkomsten van toezicht en opsporing op lokaal niveau zijn immers onmisbaar wil de bestrijding op lokaal, (boven)regionaal en (inter)nationaal niveau succesvol en slagvaardig zijn. Beide onderdelen zijn weer onderverdeeld om tot een zo goed mogelijk inzicht en vergelijk met vorige jaren te komen.

2.2 De onderzoeken

Zoals bekend dient het onderzoeksoverzicht een aantal doelen;

1. het aantal onderzoeken mensenhandel dat door de Nederlandse politie bij het OM wordt ingeleverd;
2. in welke mate wij in staat zijn om signalen mensenhandel om te zetten in onderzoeken.

In deze monitor is het aantal onderzoeken opgenomen in het overzicht per korps om iets te zeggen over de efficiëntie en effectiviteit op het gebied van de aanpak van mensenhandel.

Hierbij spelen een drietal mogelijke koppelingen een rol, deze zijn;

1. de aard en omvang van de branche in relatie tot het aantal onderzoeken;
2. het aanwezige niveau van handhaving in relatie tot het aantal onderzoeken;
3. de verhouding tussen de signalen van mensenhandel in relatie tot het aantal onderzoeken;

Voor wat betreft een mogelijk 4^e koppeling (de verhouding van het aantal onderzoeken tussen de korpsen onderling) wordt nadrukkelijk het volgende opgemerkt!;

- cijfers geven de periode weer van 1-1-2004 tot 1-10-2004;
- cijfers geven geen beeld van het aantal onderzoeken dat nog loopt;
- dat er significante verschillen kunnen zijn per onderzoek qua looptijd en omvang.

2.3 De nationale en bovenregionale recherche

Bij de laatst gehouden monitor in het najaar van 2003 zijn zowel de Bovenregionale Recherche als de Nationale Recherche i.o voor de eerste maal in de gespreksronde opgenomen. Dit, vanwege hun hoedanigheid als bovenregionale dan wel landelijke opsporingsinstantie in relatie tot de bestrijding van het delict mensenhandel. Daarmee fungeren deze organisaties als een niet weg te denken element binnen de diverse ketens die in dit verband zijn te onderkennen. Reden om deze organisaties (hierna aan te duiden als: BR, respectievelijk NR) ook bij de monitor 2004 te betrekken.

Hierbij is uitgegaan van twee hoofdprocessen;

1. de informatiecoördinatie in de breedste zin van het woord (dNRI)
2. de operationele uitvoering (kernteam/BRT)

De dNRI heeft hierin een verantwoordelijkheid voor de 'voeding' van de Bovenregionale Recherche (BR) door het genereren van onderzoeksvoorstellen en de projectorganisatie van de regiokorpsen voor het gezag, beheer, aansturing etc, van deze BR.

Voor wat betreft de BR zijn toen gesprekken gevoerd met de projectorganisatie evenals met de leiding van het kernteam Noord Oost Nederland. Deze gesprekken zijn toen gekenmerkt als 0-meting en zijn in deze korpsmonitor ook als zodanig gebruikt.

In dit verband wordt opgemerkt, dat het delict mensenhandel onlangs tot nationaal opsporingsthema is benoemd.

2.4 De partners

Het oordeel over de partners is gebaseerd op de opvattingen op dat gebied van de betreffende korpsportefeuillehouders en korpsprojectleiders.

2.5 Toezicht.

De onderverdeling van toezicht is als volgt;

2.5.1 Kwaliteit.

Het opnemen van dit onderdeel ligt voor de hand en hoeft geen betoog.

Als het om kwaliteit gaat is de nieuw ontwikkelde opleiding, prostitutietoezicht en intake en aangifte mensenhandel, in ieder geval als hard criterium vastgesteld. De collega's die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het toezicht dienen deze opleidingen te hebben gevolgd.

2.5.2 De legale (vergunde) branche

Hier dient de gehele (beleids)cyclus in werking te zijn waarbij sprake is van een adequaat niveau van handhaving en het behouden daarvan.

2.5.3 De illegale (heimelijke) branche

Zoals te verwachten, is door toedoen van de handhavingactiviteiten, een zekere verschuiving opgetreden naar de illegale (heimelijke) onderdelen van de seksindustrie. Een van de hoofddoelstellingen van de 3^e fase van ons project (2003/2004) is dan ook een adequaat niveau van handhaving behouden op de legale branche en een aanvang te maken met de aanpak van de illegale branche.

2.5.4 Continuïteit.

Gezien de aard en omvang van het delict mensenhandel zal de aanpak hiervan de aankomende jaren een vooral blijvend karakter dienen te hebben. Om die reden is o.a. met nadruk gekeken naar de wijze van borging van deze taak in de staande organisatie. (formatief, beleidscyclus, full-time, taakaccent, project, waan van de dag, eigen initiatief etc.)

2.5.5 Het resultaat

De weergave van de feitelijke resultaten geven niet alleen een beeld van het verschil tussen plannen en daadwerkelijke uitvoering maar is ook de opmaat naar het vaststellen van het effect. Hier is nadrukkelijk gekeken naar de uitkomsten van het toezicht als het gaat om aantreffen van minderjarigen, uitgebuite prostituees en illegalen. Ook is gekeken of het toezicht zich inmiddels uitstrekt naar de heimelijke onderdelen van de seksindustrie.

2.6 Opsporing.

De onderverdeling van opsporing is als volgt.

2.6.1 Kwaliteit

Het opnemen van dit onderdeel ligt ook hier voor de hand. In deze context is nadrukkelijk gekeken of wordt voldaan aan de benodigde opleidingen (conform aanwijzing PG's) en de module mensenhandel voor rechercheurs en op welke wijze bij de opsporing de benodigde expertise is gekoppeld aan het/een onderzoek ter zake mensenhandel.

2.6.2 Slachtofferbejegening.

De slachtofferbejegening wordt gezien vanuit twee invalshoeken. In eerste aanleiding natuurlijk het menselijke aspect. We hebben te maken met slachtoffers van een ernstig misdrijf die recht hebben op een adequate bejegening. Deze bejegening is echter ook van (grote) invloed op de opsporing van de daders. Slachtoffers zijn immers ook in het bezit van de voor ons zo broodnodige informatie.

Aanvullend op de slachtofferbejegening i.h.k. van toezicht is ook gekeken naar de inzet van expertise op dit gebied bij opsporingsonderzoeken.

2.6.3 Procesverantwoordelijkheid.

De ervaring leert dat een procesbeschrijving en een ondubbelzinnige en heldere toedeling van de daarin genoemde taken en verantwoordelijkheden een voorwaarde is voor een succesvolle aanpak.

2.6.4 Weging.

Dit onderwerp is ook evident. Iedere dag, ieder moment worden afwegingen gemaakt als gaat om toedelen van capaciteit. Of dat nu toezicht, opsporing of wat dan ook betreft. In dit verband is dan ook gekeken naar de (aanwezigheid van) beleidsvoornemens als de daadwerkelijke invulling daarvan (de prioriteit).

2.6.5 IGO concept.

Landelijk is afgesproken de opsporing aan te vatten vanuit het beginsel van informatiegestuurde opsporing (IGO-concept). M.a.w. welke 'bronnen' op het gebied van mensenhandel heeft men gedetecteerd en geactiveerd en wat zijn de resultaten. In dit verband is dan ook nadrukkelijk gekeken waar, op welke wijze, de benodigde informatie wordt vergaard, veredeld, geanalyseerd, gedistribueerd etc. en wordt ingezet. Vanzelfsprekend in de zin van proactieve informatieverwerving in plaats van reactief ten behoeve van lopende opsporingsonderzoeken.

2.6.6 IKPS (slachtoffersysteem)

Het IKPS kan zondermeer worden gezien als relevant onderdeel binnen het IGO concept in relatie tot het thema mensenhandel. Ook in deze monitor is er weer voor gekozen dit apart te vermelden, met als extra dimensie het feit dat dit systeem in 2003 sterk onder druk stond. Het is ontwikkeld binnen het project als een bijzonder waardevolle randvoorwaarde voor een meer succesvolle opsporing en als zodanig apart opgenomen.

2.6.7 Financieel rechercheren

Mensenhandel is zoals bekend geen economisch delict maar wel een delict om de economie. Ook hier zegt iedere rechtgeaarde diender 'misdad moet niet lonen'. Als bijzonderheid bij mensenhandel is de rechter in het strafproces bevoegd het slachtoffer het haar afgeperste geld toe te wijzen! Uiteraard op voorwaarde dat hieraan d.m.v. financieel rechercheren tijdens het onderzoek aandacht aan wordt besteed. Helaas bleek uit onderzoek van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel, dat in 2002 slechts in 25% van de onderzoeken mensenhandel financieel is gerechercheerd. Om die reden is de intensivering van het financieel rechercheren in onderzoeken mensenhandel als doelstelling in deze fase opgenomen.

2.7 De nationale en bovenregionale recherche

Momenteel doet zich qua opzet thans de situatie voor dat de opschaling van de uitvoering van opsporingsonderzoeken mensenhandel, afhankelijk van hun aard, complexiteit en omvang, duidelijk belegd is. Beginnend bij de regiokorpsen tot en met de BR en NR. Voor wat de expertise en intelligence betreft is die duidelijke en werkbare structuur er thans niet.

In dat verband is het momenteel dan ook niet mogelijk de feitelijk gewenste toestand van de NR en dNRI te beschrijven.

2.7.1 De gewenste feitelijke toestand bij de BR

Zij beschikt over een volledige beschrijving van het proces en een ondubbelzinnige toedeling ter zake de verantwoordelijkheid voor het proces of onderdelen daarvan en ziet erop toe dat deze worden toegepast. Zij verricht onderzoeken op bovenregionaal niveau.

Kwaliteit en capaciteit van haar personeel voldoen aan de vereisten.

Voor de operationele uitvoering is de inzet van de benodigde (lokale)expertise georganiseerd (binding regiokorpsen).

2.8 De Koninklijke Marechaussee

Op basis van de vorige korpsmonitor en het rapport 'de korpsmonitor in perspectief', werden de daarin genoemde conclusies en aanbevelingen door de drie politieberaden onverkort overgenomen.

De aanbeveling die rechtstreeks op de KMAR betrekking heeft luidt;

1. vanwege de te verwachten vervaechting van de artikelen mensensmokkel en het nieuwe artikel mensenhandel, de toedeling van opsporingsonderzoeken mensensmokkel opnieuw in beschouwing te nemen. Overwogen kan worden de Koninklijke Marechaussee een zwaardere rol te laten spelen in de aanpak van mensensmokkel zodat bij de politie meer opsporingscapaciteit kan worden ingezet op de aanpak van mensenhandel. Schending van de persoonlijke vrijheid en/of lichamelijke integriteit dienen daarin een kenmerkend criterium te zijn;

Op grond van het bovenstaande is er voor gekozen te volstaan het gespreksverslag met de KMAR volledig op te nemen.

2.9 Een rechtvaardige, ondubbelzinnige, benchmark:

Benchmarking is het leggen van een aangetroffen toestand naast een gestelde norm. Die vergelijking levert vervolgens in deze monitor een oordeel 'op niveau (groen), 'aandacht' (geel) of 'zorg' (rood) op. In de hoofden van mensen betekent dit of men een doel heeft bereikt, dat met enkele inspanningen het gewenste doel snel kan worden bereikt of dat men het doel niet zal bereiken zonder flinke inspanningen.

Een oordeel over de prestatie van een betrokken partij kan en mag echter alleen worden geveld als deze partij zelf invloed kan uitoefenen op het proces of het domein waarop de beoordeling is gericht.

Voorbeeld:

Men zou in deze context een benchmark kunnen hanteren als:

'de mate waarin het de seksbedrijven onmogelijk wordt gemaakt om de wet te overtreden, dit om uiteindelijk te komen tot een legale branche waarin misstanden een uitzondering zijn.'

Wij weten dat het niet de politie alleen is die dit effect kan bereiken. Sterker nog: van een pv-tje meer of minder ligt de branche kennelijk niet wakker. De winst van het runnen van het seksbedrijf levert vermoedelijk meer op dan een boete van een paar honderd euro.

Zou men alleen de inzet en actie van de politie hierin als maatlat nemen en dit afzetten tegen het resultaat dan kan de situatie bestaan dat, hoezeer de politie ook haar best doet, er geen sprake is van een zodanige dreiging waardoor de branche op de knieën gaat. Ergo: deze modus leidt alleen maar tot veel capaciteitsverbruik bij de politie, nog los van de frustratie bij de mensen.

Conclusie:

Het aanspreken van een partij op een resultaat waarvoor die partij niet de cruciale invloedsfactor in handen heeft is niet legitiem en ontkracht min of meer de waarde van de benchmark zelf.

In het aangehaalde 1^e voorbeeld ligt de doorslaggevende invloedsfactor vermoedelijk in handen van de gemeente. Deze beschikt immers over een geweldig wapen dat door de branche wordt gevreesd: de bestuursdwang (waarschuwen, tijdelijk sluiten en definitief sluiten). Maar die

gemeente kan op haar beurt weer niet zonder de ogen en oren van de politie. Een duidelijk voorbeeld van een samenwerkingsrelatie die partijen niet als vrijblijvend mogen beschouwen.

Evenzeer is bovenstaande van toepassing binnen de politie.

Voorbeeld 1:

Zou men alleen de inzet en actie van het dNRI als maatlat nemen en dit afzetten tegen het resultaat dan kan de situatie bestaan dat, hoezeer het dNRI ook haar best doet, er geen sprake is van een zodanige situatie waardoor de NR en de BRT's voldoende onderzoeksvoorstellen van een adequaat niveau krijgen aangereikt.

Voorbeeld 2.

Er zijn voldoende onderzoeksvoorstellen voor de NR en de BRT's, maar deze zijn van mening dat zij onvoldoende van kwaliteit zijn.

Conclusie:

Voorbeeld 1

Het aanspreken van een partij op een resultaat waarvoor die partij niet de cruciale invloedsfactor in handen heeft is niet legitiem en ontkracht min of meer de waarde van de benchmark zelf.

In het aangehaalde 1^e voorbeeld ligt de doorslaggevende invloedsfactor vermoedelijk in handen van de regiokorpsen en andere landen. Deze beschikken immers over de informatie!

Voorbeeld 2.

Bij het 2^e voorbeeld kan de oorzaak liggen bij de dNRI zij bepalen immers de kwaliteit van het onderzoeksvoorstel!

Kortom: er is pas effect te oogsten als alle partijen hun verantwoordelijkheid serieus nemen en hun taken adequaat uitvoeren. De regiokorpsen en andere landen zijn de allesziende en allesheerende en het dNRI de spin (het kloppende hart) in het informatieweb.

Slechts als men in deze samen optrekt kunnen (inter)nationale dadergroepen in beeld worden gebracht en aangepakt.

2.10 Beoordeling van de toestand eind 2004.

Zoals eerder opgemerkt, wordt voor een beoordeling de feitelijke toestand afgezet tegen de dan geldende norm.

De gewenste toestand van de aanpak van mensenhandel (doel 3^e fase december 2004) zou als volgt kunnen worden geschetst.

2.10.1 De politie:

Zet taakgebonden capaciteit in die voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen, dat zodanig frequent, volledig (alle vormen van prostitutie) onvoorspelbaar en tactisch controleert, dat de branche (legaal/illegaal) niet in de gelegenheid is met vrucht andere dan meerderjarige, legale en vrijwillig werkende prostituees in te zetten. Deze controles worden door het korps in het kader van de plannings- en beleidscyclus bewaakt op aantal, kwaliteit en resultaat. Bij controles en de planning daarvan kan de politie gebruik maken van gedetailleerde locatie- en situatiebeschrijvingen van seksinrichtingen die zij in de loop der tijd heeft aangelegd. Er is nagenoeg geen kans dat valse/vervalste documenten door de controleurs over het hoofd worden gezien.

Bij aantreffen van misstanden wordt adequaat opgetreden en andere partijen in de keten via afgesproken wijze adequaat geïnformeerd.

Voor wat de opsporing betreft beschikt zij over een volledige beschrijving van het proces en een ondubbelzinnige toedeling ter zake de verantwoordelijkheid voor het proces of onderdelen daarvan en ziet erop toe dat deze worden toegepast. Kwaliteit en capaciteit van haar personeel voldoen aan de vereisten. Zij bejegent de potentiële slachtoffers in overeenstemming met de richtlijnen. Projectvoorbereiding, inclusief informatie-inwinning vinden altijd plaats wanneer er sprake is van opsporingsindicaties. Vanwege de prioritering en het absolute doorlatingverbod, wordt elk voorstel gehonoreerd en volgt een opsporingsonderzoek waarbij financieel rechercheren niet alleen in de zin van ontneming als sanctie en/of dreigmiddel wordt ingezet maar in het bijzonder ook tactisch als wapen wordt benut. Het geld is immers het doel, voor de criminelen is de vrouw slechts een eenvoudig vervangbaar "middel" om dit doel te bereiken.

Men beschikt over een zodanige informatie-infrastructuur waarbinnen in- en externe antennes uitstaan om signalen van heimelijke prostitutie en mensenhandel op te vangen. Deze bewegen via aangelegde routes naar een functie die in staat is deze waarnemingen van relevante toestanden te verzamelen, registreren, analyseren, veredelen, distribueren, benutten, etc.

Voor wat betreft de partners is ook de volgende globale schets van de gewenste toestand beschreven.

2.10.2 Het bestuur:

Heeft het vergunningtraject afgerond. Draagt zorg voor frequente controles van vergunningvoorschriften die niet tot de controletaak van de politie behoren. Neemt kennis van door de politie gemelde misstanden en past het sanctieregime van het handhavingarrangement onverkort toe.

2.10.3 Het OM:

Beschikt over beleidsmatige en materie-inhoudelijke kennis betreffende het delict mensenhandel. Besteedt bijzondere aandacht aan de financiële component van het vervolgingsproces. Communiceert haar eisen en wensen terug naar de eerdere schakels in de keten ter verbetering van de kwaliteit en effectiviteit van het strafproces. Volumebeleid (gemaximeerd aantal op te leveren opsporingsonderzoeken) op dit delict is uit den boze.

2.10.4 De STV:

Reageert direct op een door een korps aangemeld slachtoffer door het fysiek overnemen van het slachtoffer. Zij draagt verder zorg voor een adequate opvang en begeleiding (financieel, juridisch etc.) zoals in de zogenaamde B9 regeling is voorgeschreven. Daarmee ontheft zij de politie van deze zorginspanningen.

Uitleg aggregatie van de score etc.

2.10.5 Belastingdienst:

Pleegt inzet op de fiscale verplichtingen van deze inmiddels reguliere bedrijfstak en zij die daarin werkzaam zijn en legt daaruit voortvloeiende claims op.

2.10.6 De arbeidsinspectie

Pleegt inzet op de arbeidsrechtelijke verplichtingen van deze inmiddels reguliere bedrijfstak en zij die daarin werkzaam zijn en handhaaft zonodig.

2.11 De norm voor eind 2004

Nu dan de elementen die in de huidige monitor hebben gediend als 'benchmark' voor het jaar 2004.

Deze zijn;

- vooruitgang op die elementen zoals weergegeven in de eerdere korpsmonitors;
- de realisatie van de voornemens van het betreffende korps of dienst die zij zichzelf hebben opgelegd ter verbetering van de aanpak c.q. bestrijding van misstanden in de (illegale) prostitutie en de aanpak van mensenhandel;
- de legale prostitutiebranche is vrij van misstanden;
- er is sprake van een meer volwassen toepassing van het IGO concept binnen toezicht en opsporing.

Aanvullend hierop nog het volgende. Zoals ik in de inleiding al heb aangegeven dient de korpsmonitor meer dan alleen een overzicht op een zeker moment. In mijn beleving is het juist te onderkennen dat er in dit gehele proces een viertal momenten zijn waarvan ieder zijn eigen dynamiek kent. Deze momenten zijn;

1. het zogenaamde korpsgesprek;
2. het verslag;
3. de vertaling in onderdelen;
4. de vertaling totaal (ook in relatie met good-practice en omgeving).

Men zou ook kunnen zeggen dat deze momenten ook als een soort filter hebben gediend, maar dan wel naar ik hoop op de juiste wijze.

Op manier is dus geprobeerd tot een oordeel te komen waarbij er sprake is van een evenwichtige balans tussen een geloofwaardige weergave van de werkelijkheid en een positieve uitnodiging voor toekomstige inspanningen.

Tot slot

In deze monitor is wederom aan de korpsportefeuillehouder en de korpsprojectleider een prognose gevraagd of hun korps de geformuleerde doelstellingen op dit beleidsterrein eind 2005 zal hebben behaald.

3 Overzicht inzet korpsen

Korpsmonitor 2002

KORPS	N	A	Z
Groningen		■	
Friesland			■
Drenthe			■
IJsselland	■		
Twente	■		
Noord en Oost Gelderland	■		■
Gelderland Midden		■	
Gelderland Zuid	■		
Utrecht	■		
Noord-Holland-Noord	■		
Zaanstreek-Waterland	■		
Kennemerland	■		
Amsterdam-Amstelland	■		
Gooi en Vechtstreek		■	
Haaglanden	■		
Hollands-Midden	■		
Rotterdam-Rijnmond		■	
Zuid-Holland-Zuid		■	
Zeeland	■		
Midden en West Brabant		■	
Brabant-Noord		■	
Brabant-Zuid-Oost	■		
Limburg-Noord	■		
Limburg-Zuid		■	
Flevoland	■		
dNRI		■	

Korpsmonitor 2003

N	A	Z
	■	
		■
■		
■		
		■
■		
■		
	■	
■		
	■	
	■	
■		
		■
	■	
■		
	■	
■		
		■
■		
	■	
■		
		■

Korpsmonitor 2004

N	A	Z
■		
■		
■		
■		
	■	
		■
	■	
		■
■		
	■	
	■	
■		
■		
	■	
	■	
■		
		■
■		
	■	
■		
		■
■		
		■

detailoverzicht korpsen

Toezicht

Opsporing

KORPS	Kwaliteit	Leg. branche	heim.branche	Continuïteit	Resultaat	Kwaliteit	SO bejeg.	Proc.vw.	Weging	IGO	Fin.rech.	doss. overg	doss.OM
Groningen												8	6
Friesland												nvt	5
Drenthe												4	1
IJsselland												6	1
Twente												2	0
Noord en Oost Gelderland												1	1
Gelderland Midden												1	2
Gelderland Zuid												0	6
Utrecht												18	3
Noord-Holland-Noord		zie verslag										1	1
Zaanstreek-Waterland													3
Kennemerland													2
Amsterdam-Amstelland			zie verslag									4	13
Gooi en Vechtstreek												1	4
Haaglanden												2	9
Hollands-Midden													2
Rotterdam-Rijnmond												0	2
Zuid-Holland-Zuid												0	0
Zeeland													1
Midden en West Brabant													2
Brabant-Noord													2
Brabant-Zuid-Oost													18
Limburg-Noord												0	1
Limburg-Zuid													1
Flevoland													1
totaal dossiers												48	87

3.1 Groningen

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BEL.DIENST

-Korpsprojectleider-

Met ingang van 2005 zal de heer J. Klat (hoofd VD) de functie van korpsprojectleider voor het korps Groningen uitoefenen.

-Toezicht-

Het korps Groningen beschikt over een permanent prostitutie controleteam van 4 FTE's. Daarnaast worden deze medewerkers bijgestaan door enkele medewerkers uit de basispolitiezorg voor het toezicht op specifieke onderdelen van de branche.

Naast deze controle inzet van het korps beschikt ook de gemeente Groningen over een tweetal toezichthouders die zich tot voor kort alleen beperkten tot de vergunde branche in de stad Groningen. Thans worden deze twee toezichthouders ook ingezet voor de prostitutiecontrole op de vergunde branche in de andere gemeenten in de regio Groningen. In de komende vergaderingen van het Regionaal College wordt een voorstel gepresenteerd teneinde, in het kader van de activiteiten ten behoeve van het toezicht op de heimelijke prostitutie, door hen ook de eerste 3 stappen van dit deel van het toezicht voor de gehele regio te laten uitvoeren. De 4^e stap zal vervolgens, conform het landelijk aanbevolen model, door de politie uitgevoerd.

Het vergunde deel van de seksindustrie in de gemeente Groningen is zo goed als vrij van misstanden. De politie is nog niet tevreden over de afstemming met en informatie-uitwisseling tussen het gemeentelijke toezicht en de politieke opsporing. Met name het deel van het toezicht dat door de twee genoemde gemeentelijk toezichthouders wordt uitgevoerd kent nog geen optimale connectie met de opsporing. Het korps spant zich in om hier verbetering in aan te brengen maar voelt zich hierbij niet gesteund door de betrokken toezichthouders noch door hun werkgever.

Een belangrijk negatief effect van de keuze van de gemeente Groningen om te kiezen voor deze vorm van invulling van het toezicht op de prostitutiebranche is het ontbreken van de nodige inhoudelijke- en beleidsmatige voeding vanuit de expertgroep prostitutie-mensenhandel. Daarbij komt nog het feit dat deze toezichthouders eveneens geen toegang hebben tot de door de politie aangeboden opleidingen. Ook de communicatie via PDN en de informatie op PKN is voor hen niet beschikbaar. Dat een en ander de kwaliteit van deze toezichthouders en derhalve dit deel van het toezicht in de regio Groningen negatief beïnvloedt is evident.

-Opsporing-

Is uitgebreid verwoord in de vragenlijst waarnaar korthedshalve wordt verwezen.

Inschatting door het korps Groningen inzake de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: GROEN

Aandachtspunten:

-verbetering van de afstemming met en informatie-uitwisseling tussen het gemeentelijke toezicht en de politieke opsporing.

3.2 Friesland

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BEL.DIENST

-Toezicht-

De resultaten van het met ingang van 4 januari 2004 in werking getreden ProF team laten zich onder andere uitdrukken in het feit dat binnen de vergunde branche (20 seksbedrijven) op een enkele uitzondering na geen misstanden meer worden aangetroffen.

De uit de branche zelf afkomstige informatie werkt in het voordeel van het ProF team omdat zij zich direct vanaf het begin van haar bestaan naast het toezicht op de vergunde seksindustrie, gelijktijdig heeft gericht op het opsporen van de verborgen prostitutie. Binnen dit deel van de branche heeft het korps dan ook vrijwel alle slachtoffers van mensenhandel gedetecteerd.

-Opsporing-

Die informatiepositie heeft haar in staat gesteld een aanzienlijk aantal signalen mensenhandel daadwerkelijk om te zetten in met succes afgeronde opsporingsonderzoeken mensenhandel. De informatie was doorgaans zodanig concreet en bruikbaar dat men direct vanuit de politie opsporingsbevoegdheden actie kon ondernemen. Voor de uitgevoerde opsporingsonderzoeken mensenhandel heeft zij dit jaar bijstand ontvangen van leden van een GOC team van de KMar. Die bijdrage heeft zich vooral in kwalitatieve zin gemanifesteerd. Hoewel er momenteel geen zicht is op een mogelijke terugtrekking van het GOC zou, als dit eenmaal het geval is, dit het korps nopen tot het maken van een capacitaire herschikking van personeel binnen de opsporing. Dit vanzelfsprekend vanuit de aanname dat zij prioriteit blijft toekennen aan de opsporing van het delict mensenhandel.

-OM-

De samenwerking met het OM is goed. Er is een vaste officier gekoppeld aan het prostitutieteam. Alle onderzoeken zijn zonder beperkingen gedraaid en vervolgd. Er is geen limiet in het aantal onderzoeken. In de jaarlijkse evaluatie zal de afhandeling van strafzaken meegenomen worden.

-Bestuur-

Naar de mening van het korps manifesteert het bestuur in Friesland zich op de wijze zoals de landelijke richtlijnen voorstaan. Dit is mede het resultaat van de inspanningen van het korps. Ook twee themabijeenkomsten in het Regionaal College hebben aan deze positieve ontwikkeling bijgedragen.

Inschatting door het korps Friesland betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: GROEN

Aandachtspunten:

- evaluatie van de twee jaar durende pilot mensenhandel;
- gebruik van IKPS wordt opgepakt;
- afhankelijk van het op de politieke agenda blijven staan van mensenhandel als geprioriteerd delict;
- alle huidige instituties voor dit onderwerp zullen hun resultaten (blijven) afwerpen;
- definitieve vormgeving en mogelijke opstart van samenwerking drie noordelijke regio's

3.3 Drenthe

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BEL.DIENST
							nvt

-Feitelijke toestand korps Drenthe-

In de feitelijke toestand is, ten opzichte van die zoals vorig jaar tijdens de korpsmonitor 2003 is vastgesteld, veel veranderd en wel in positieve zin. Het prostitutie controleteam met een bezetting van 3 FTE's heeft zich fors gemanifesteerd in de toezicht- en opsporingstaak.

-Resultaten toezichttaak-

Een belangrijk resultaat daarvan is dat de vergunde branche niet alleen volledig in kaart is gebracht (het betreft in totaal een 14-tal seksinrichtingen) maar inmiddels, door toedoen van een fors aangehouden controleregime, als 'schoon' kan worden betiteld. Het gevolg daarvan is dat een fors aantal prostituees uit de legale seksinrichtingen zijn verdwenen en dit deel van de branche in een als 'onderbemand?' situatie te kenschetsen 'formatie' haar diensten aanbiedt. Er zijn eenvoudigweg niet voldoende vrouwen bereid onder deze omstandigheden dit werk te doen. De korpsvertegenwoordigers durven de bewering aan dat dit deel van de branche momenteel kennelijk voldoende dreiging voelt om niet (weer) in strafbare situaties te geraken.

-Bestuur-

Van een actief participerend bestuur is niet echt sprake. Gemeenten passen het handhavingarrangement, als er al van toepassing sprake is, niet altijd nauwgezet en met overtuiging toe. Deze houding maakt dat de inspanningen van de politie niet altijd maximaal kunnen renderen.

Een extreem voorbeeld van 'niet conform het landelijke beleid acteren' door het bestuur is de op handen zijnde vergunningverlening van een eerder wegens mensenhandel veroordeelde exploitant. De korpsvertegenwoordigers hebben toegezegd hiertegen fel te ageren in de richting van het verantwoordelijke college.

Anderzijds trekt het korps ook het boetekleed aan. Tot nu toe heeft men mondeling naar het bestuur gecommuniceerd en gerapporteerd. Daarin komt vanaf heden verandering. Elke formele uitwisseling betreffende de toezichttaak zal voortaan schriftelijk plaatsvinden en in plaats van aan de behandelende ambtenaar aan het college van Burgemeester en Wethouders worden geadresseerd.

-Opsporing mensenhandel-

Het korps is door haar vorig jaar gestarte actieve inzet erin geslaagd een aantal gevallen van mensenhandel te detecteren. Mede door de energieke bijdrage van de inmiddels aangewezen OvJ mensenhandel heeft dit geresulteerd in een fors aantal opgestarte opsporingsonderzoeken mensenhandel. Vanuit de behoefte aan specifieke kennis en concrete advisering heeft deze OvJ ook contact gelegd met de landelijk projectleider prostitutie/mensenhandel DNP. Dat deze OvJ zich in het onderwerp vastbijt, blijkt onder andere uit een tot driemaal toe ingesteld beroep tegen een door een RC genomen beslissing in een mensenhandel zaak.

Inschatting door het korps Drenthe betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: GROEN

Argumentatie:

- het bestuur wordt door het korps formeler gerapporteerd (schriftelijk i.p.v. mondeling);
- het korps zal ketenpartners nadrukkelijk op hun al dan niet verplichte bijdrage aan dit onderwerp committeren;
- het korps zal voortvarend aan de slag gaan met het beleidsvoorstel tot borging van deze taak.

3.4 IJsselland

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BELDIENST
					nvt		

-Toezicht-

Het legale deel van de prostitutiebranche is min of meer vrij van misstanden. Mede om die reden is de controledruk op dit deel van de branche bewust gereduceerd. Een andere reden voor die afname is de bijdrage van leden van het prostitutie controleteam aan strafrechtelijke onderzoeken. Een laatste reden voor deze vermindering is de bezetting van het team. Deze is in het eerste kwartaal tijdelijk iets afgenomen door toedoen van een aantal oorzaken. De al vorig jaar aangekondigde verdere uitrol van het toezicht op de heimelijke industrie heeft niet die omvang bereikt die men destijds voor ogen had. De verschuiving van het toezicht van het legale deel naar het heimelijke deel is onderwerp van overleg tussen het korps en het bestuur. Mede naar aanleiding van een tussen beide partijen gevoerde discussie betreffende het toezicht op de heimelijke seksindustrie en de daarvoor uit te voeren taken heeft het korps doen besluiten de notitie 'Prostitutie en mensenhandel 2004 – 2006' aan te bieden aan het Regionaal College.

-Opsporing-

Het delict mensenhandel in IJsselland is, samen met een tweetal andere delicten (vuurwapens en drugs), geprioriteerd. Doordat de mate van maatschappelijke impact van het delict ook een criterium is binnen het wegingsproces leidt dit vrijwel altijd tot het opstarten van een opsporingsonderzoek wanneer een projectvoorstel mensenhandel voor weging wordt aangeboden.

Dat het korps IJsselland ook feitelijk serieus aandacht besteedt aan de bestrijding van mensenhandel blijkt uit het meer dan geringe aandeel (ruim 50%) van de opsporingsonderzoeken met betrekking tot dit delict binnen het totaal van uitgevoerde onderzoeken.

Vermeldenswaard is het feit dat het merendeel van de daadwerkelijke uitbuiting in deze zaken zich niet op het grondgebied van de regio IJsselland heeft voorgedaan. Door meerdere oorzaken kreeg het korps kennis van het misdrijf en nam direct die maatregelen die, gegeven de ernst en aard van de situatie, noodzakelijk waren. In een zestal gevallen werd het opsporingsonderzoek aan een andere regio overgedragen.

-Informatiepositie-

In IJsselland heeft inmiddels elk van de 13 teams een infomedewerker. Via het principe van briefing/debriefing worden werkopdrachten uitgezet en de resultaten daarvan onmiddellijk verwerkt. De connectie tussen de regionale infodesk en deze 13 infomedewerkers fungeert als de verbindende structuur waardoor de reikwijdte (werkings sfeer) van deze gegenereerde informatie zich tot de gehele regio heeft uitgebreid.

-Bestuur-

Het bestuur binnen de regio IJsselland heeft het collectieve standpunt ingenomen dat men eerst een bijdrage van de wetgever verwacht in de vorm van de afkondiging van flankerend beleid ten aanzien van dit onderwerp. Zolang die voorwaarde niet is ingevuld zullen de gemeenten in deze regio de stappen 1 tot en met 3 van het toezicht op de heimelijke seksindustrie niet uitvoeren. Het korps IJsselland hanteert het standpunt dat zij deze 3 stappen, gegeven haar taakstelling, niet zal gaan uitvoeren.

Inschatting door het korps IJsselland betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: GROEN

Aandachtspunten:

- de portefeuillehouder verwacht in 2005 nog geen invloed van het prestatieconvenant op dit dossier;
- bereiken van de gewenste situatie in het toezicht op het heimelijke deel is sterk afhankelijk van het beschikbaar komen van flankerend beleid op de taken van het bestuur;
- als het 'terreurdossier' de recente ontwikkelingsgraad doorzet zal dit ten koste gaan van de aandacht voor het delict mensenhandel.

3.5 Twente

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BEL.DIENST

-Informatiepositie-

Over de informatiepositie van het korps ten aanzien van het onderwerp prostitutie/mensenhandel is men niet meer of minder tevreden dan vorig jaar. Een aantal voorgenomen maatregelen zijn (nog) niet gerealiseerd.

-Opsporing mensenhandel-

Beide korpsvertegenwoordigers wijzen op de noodzaak alert te zijn op de teruglopende resultaten in de opsporingsonderzoeken mensenhandel. Men wijst hierbij onder andere naar de tanende interesse voor het delict mensenhandel als één van de hieraan ten grondslag liggende oorzaken. Daarvan is momenteel sprake bij zowel de politie als bij het OM. Als mogelijke reden voor die teruggelopen belangstelling noemt men de problemen op het gebied van de bewijsvoering zoals deze door de rechterlijke macht worden ervaren. De aandacht vanuit de justitiële kaders loopt zienderogen terug zodra een slachtoffer terugkomt op een eerder afgelegde verklaring of een aangifte intrekt dan wel minder zwaar aanzet. Vooral de rechterlijke macht is uiterst gevoelig voor dergelijke wijzigingen.

-OM-

Alertheid is geboden, omdat door de moeilijke bewijsbaarheid van mensenhandel de bereidheid om dergelijke onderzoeken op te pakken bij de politie en OM dreigt te verminderen.

-Bijdrage korps Twente aan Twinning-project-

De landelijk projectleider, de heer R. Coster, richt tijdens het gesprek via de portefeuillehouder het verzoek aan het korps Twente om een bijdrage te leveren aan het Europese 'Twinning' project. Door het plotseling en zonder aankondiging vooraf terugtrekken door de korpsleiding van een collega van het korps Gooi en Vechtstreek is een acuut knelpunt ontstaan in de invulling van een al overeengekomen bijdrage van de Nederlandse politie aan dit Europese project. Voor een kwalitatief passende bijdrage is verregaande kennis van de materie van het toezicht op de prostitutie en de bestrijding van mensenhandel een absolute voorwaarde. Henk Gerritsen van het korps Twente is één van een zeer gering aantal mensen die over deze kwaliteiten beschikt. Daarom richt de landelijk projectleider dit verzoek aan het korps Twente, na eerst de heer Gerritsen geraadpleegd te hebben. De bijdrage zal vermoedelijk een tien-, twintigtal dagen in totaal omvatten en een periode beslaan die zich uitstrekt tot november 2005. De portefeuillehouder gaf zijn instemming op dit verzoek en zegde toe dit als zodanig voor te leggen in het managementteam van het korps Twente.

Inschatting door het korps Twente betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005 **GROEN**

Aandachtspunten:

- op een aantal onderdelen (in het bijzonder in de opsporing mensenhandel) is een verbetering van de resultaten noodzakelijk, mede in het licht van het geweld van de discussie binnen het korps betreffende het realiseren van doelstellingen conform het prestatieconvenant;
- een en ander wordt mede van buitenaf versterkt door de huidige opinie binnen de media en de rechterlijke macht ten aanzien van de forse politieke inspanningen gericht op de bestrijding van mensenhandel in relatie tot de ogenschijnlijk magere resultaten;
- men spreekt, mede in het licht van de voorgaande aandachtspunten, zorg uit over de, in het algemeen aanwezige, beperkte kennis van en aandacht voor het delict mensenhandel, gegeven haar specifieke karakteristieken (schending van de mensenrechten).

3.6 Noord en Oost Gelderland

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BEL.DIENST
	Winterswijk, Voorst, Brummen						nvt

-Toezicht-

Het al in het verslag van het korpsgesprek 2003 vermelde reorganisatieproces van de vreemdelingendienst van decentraal naar centraal is kortgeleden afgerond. Ook zijn in het korps thans proceseigenaren aangewezen, waarvan er één verantwoordelijk is voor het dossier toezicht. De feitelijke basisbezetting van de prostitutiecontrole bestond uit één medewerker zeden en één medewerker van de vreemdelingendienst. Bij verhindering van één van beide was de basis onder een geplande controle weggeslagen. Een deel van de in 2004 geplande controles is dan ook niet uitgevoerd. Een en ander heeft zijn invloed gehad in de aard en omvang van de prostitutiecontroles in Noord- en Oost-Gelderland. Ook de personele wisselingen hebben hun tol geëist. Eén nieuwe controleur heeft recent de CPC cursus gevolgd, 4 anderen zijn ingepland om dit te gaan doen. Het een en ander heeft tot gevolg gehad dat van een adequate dreiging naar het vergunde deel van de seksindustrie (het betreft in totaal ongeveer 25 seksinrichtingen) nochtans onvoldoende sprake is. Het korps spreekt het voornemen uit in 2005 te komen tot een zodanige controledruk en –omvang, die overigens ook een zekere differentiatie naar de individuele seksinrichting zal kennen, dat van die dreiging uiteindelijk wel sprake zal zijn.

-Bestuur-

De Regiegroep functioneert zeer naar tevredenheid van het korps. Dit beleidsorgaan, bestaande uit vertegenwoordigers van een groot aantal gemeenten uit de regio Noord- en Oost-Gelderland, heeft bijvoorbeeld een aantal pogingen ondernomen een drietal gemeenten, die tot nu toe geen of weinig actie aan de dag legden voor wat betreft de uitvoering van het landelijke prostitutiebeleid, te bewegen dat wel te gaan doen. Tot op heden heeft deze inspanning niet het beoogde resultaat opgeleverd maar toont anderzijds aan dat de drie bewuste gemeenten: Voorst, Winterswijk en Brummen als de enige uitzonderingen binnen het bestuur binnen de regio Noord- en Oost-Gelderland te boek staan. Voor wat het toezicht op de escort betreft is het bevoegde gezag (OM + bestuur) nog niet bevallen van een eensluidende opinie en aansluitend: vertaling daarvan in concreet beleid. Naar de mening van de korpsvertegenwoordigers vindt deze terughoudendheid mede zijn oorsprong in het gebrekkige inzicht bij bestuurders van de onlosmakelijke verwevenheid tussen het toezicht op de prostitutie en de opsporing van mensenhandel. Ook de talrijke wisselingen in het bestuur in 2004 zijn volgens het korps mede debet aan deze als 'latent' te kenschetsen houding.

-Twinning project Tsjechië-

De landelijk projectleider, de heer R. Coster, spreekt zijn dank uit voor de bijdrage die door het korps Noord- en Oost-Gelderland is geleverd in het kader van het zogenaamde 'Twinning' project. De korpsprojectleider, de heer J. van Dijk heeft deze bijdrage aan Tsjechië vormgegeven middels een uitgevoerde quick scan, evenals via andere vormen van kennisoverdracht op het thema prostitutie/mensenhandel. De landelijk projectleider heeft deze dankbetuiging tevens middels een brief aan de korpschef van dit korps geuit.

Inschatting door het korps Noord- en Oost-Gelderland betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: GROEN

Aandachtspunten:

- ambitie is om het thema prostitutie/mensenhandel vanuit de projectorganisatie in te bedden in de staande organisatie;
- korps onderkent de afhankelijkheid van dit thema van toekomstige uitkomsten in het kader van de kerntakendiscussie

3.7 Gelderland Midden

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BEL.DIENST
	Arnhem						

-Toezicht-

Het korps Gelderland-Midden oefent het toezicht op de prostitutiebranche alleen uit in de gemeente Arnhem. In de gemeente Duiven is ook een seksinrichting gevestigd maar voor die gemeente treedt het korps niet als toezichthouder op. Verder komt het korps vanzelfsprekend wel vanuit haar reguliere taakstelling in actie wanneer uit concrete aanwijzingen blijkt dat er mogelijk sprake is van strafbare feiten. De omvang van het toezicht op de legale seksindustrie in Arnhem is dit jaar fors afgenomen. Werd vorig jaar nog het aantal van 6 controles per seksinrichting bereikt. In 2004 is de teller blijven steken bij 1 controle per seksinrichting. Behoudens deze teruggang is ook in kwalitatief opzicht sprake van een reductie. Dat vindt zijn oorzaak in een reeks personele wisselingen (waardoor thans ook niet volledig opgeleide mensen de controles uitvoeren) enerzijds, maar juist ook het zo fors teruglopen van de controlefrequentie maakt dat er minder mogelijkheden bestaan om als toezichthouder een vertrouwensband op te bouwen met de exploitanten en prostituees. Dat is een beleving die vooral door de toezichthouders zelf zo is geuit. Ook het toezicht op de HOP's (homo ontmoetings plaatsen) heeft medio 2004 een teruggang laten zien. Vanaf oktober is echter weer sprake van de gewenste controlefrequentie en -kwaliteit. Binnen het vergunde deel van de seksindustrie in Arnhem worden vrijwel geen misstanden aangetroffen. De signalen mensenhandel die het korps deze verslagperiode heeft gedecteerd zijn voor het merendeel afkomstig uit van diverse bronnen en kanalen verkregen informatie die leidden tot het instellen van een verdere verkenning dan wel een onderzoek. Het korps heeft geen informatiepositie op het heimelijke deel van de prostitutie, waardoor het geen uitspraak kan doen over de mogelijke aard en omvang van dit deel van de prostitutiebranche in de regio Gelderland-Midden. Er vinden ook geen andere proactieve, op de heimelijke prostitutie gerichte, toezichtactiviteiten plaats zoals de HON-escort module voorschrijft.

-Opsporing-

Momenteel heeft het korps een 19-tal 'opsporingswaardige' mensenhandel zaken 'op de plank liggen'. Dit is een bewijs dat het korps Gelderland-Midden niet elke, in potentie kansrijke, mensenhandelzaak daadwerkelijk oppakt. Het genoemde aantal van 19 niet opgepakte opsporingswaardige mensenhandel zaken toont aan dat, als een unit al komt tot het formuleren van een onderzoeksvoorstel ten behoeve van het RJO, deze zeker niet in alle gevallen ook daadwerkelijk wordt gehonoreerd. Meer dan de helft van het aantal onderzoeksvoorstellen mensenhandel binnen de verslagperiode is niet opgepakt. Het korps besteedt echter, waar mogelijk en eventueel in samenwerking met andere partners, wel de nodige aandacht en zorg aan de slachtoffers van dit ernstige delict. De weging binnen het RJO kent nochtans meer gewicht en prioriteit toe aan drugs- en andere delicten die in het kader van omvangrijke opsporingsonderzoeken werden aangepakt. Dit terwijl het delict mensenhandel ook door het OM een hoge prioriteit is toegekend.

Inschatting door het korps Gelderland-Midden betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: GROEN

Aandachtspunten:

- goede wil is aanwezig om verbeterpunten daadwerkelijk aan te pakken;
- er dient samenhang te worden aangebracht in de diverse elementen die een rol spelen in het toezicht op de prostitutie en de bestrijding van mensenhandel;
- het korps moet komen tot invulling/borging van de eerder overeengekomen inspanningsverplichtingen die deels overigens ook door het OM zijn vastgesteld zoals:
  - o minimum aantal procesdossiers mensenhandel (6 per jaar)
  - o continuïteit en kwaliteit van het toezicht
  - o verbeteren van de informatiepositie op de legale maar vooral op het heimelijke deel van de seksindustrie
  - o daadwerkelijke opvolging (informatie verwerven en opsporingsonderzoeken) van onder andere uit het toezicht afkomstige signalen mensenhandel
- als korps zelf vanaf het begin starten met het monitoren van het verbeterproces dat vorenstaande dient op te leveren.

3.8 Gelderland Zuid

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BEL.DIENST
			nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

-Toezicht/Opsporing-

Tot 1 september jl. opereerde in Gelderland-Zuid een tijdelijk prostitutie controleteam dat met ingang van die datum vervangen zou worden door een permanent team. De op de oude leest geschoeide controles zijn met ingang van die datum gestopt. Het nieuwe team is tot op heden nog niet geformeerd. Van een geplande en proactieve prostitutiecontrole is momenteel dan ook geen sprake. Het korps reageert alleen op signalen uit bijvoorbeeld de basispolitiezorg. In dergelijke gevallen wordt wel actie ondernomen. De prostitutie controle is momenteel daarom geheel reactief van aard. Ook aan een actieve inzet voor het toezicht op de heimelijke branche wordt momenteel niet of nauwelijks tijd besteed. Vermeldenswaard is wel dat de grote gemeenten (Nijmegen, Tiel) nu langzaam op gang komen voor wat betreft de eerste drie stappen van het toezicht op dit deel van de branche. Het korps ondersteunt hen bij dezen voor hen nieuwe taak.

Als belangrijkste reden voor dit toezichtvacuüm wordt gewezen naar het al in het kader van de korpsmonitor 2003 genoemde transitieproces waarin gewerkt wordt naar een nieuwe structuur waar een nieuw op te richten regionale recherche eenheid een prominente plaats inneemt. Een en ander is onderdeel van het veranderingsproces dat voortvloeit uit de 'Beleidsnotitie Opsporing' waarin het toezicht op de prostitutiebranche als deelonderwerp is opgenomen. Deze beleidsnotitie wordt binnenkort voorgelegd aan het RMT. De vreemdelingenrecherche zal zich gaan richten op de migratiecriminaliteit waar volgens het korps Gelderland-Zuid het delict mensenhandel onderdeel van is. Deze eenheid is momenteel nog niet op volle sterkte. De portefeuillehouder verwacht dat deze eenheid in het eerste kwartaal van 2005 geheel op sterkte zal zijn. Vanaf dat moment dient de prostitutiecontrole weer op het tot 1 september jl. uitgeoefende niveau moeten zijn. Ook de grote opsporingsonderzoeken mensenhandel zullen door deze eenheid moeten worden uitgevoerd.

Een mogelijk knelpunt in het streven niet alleen de omvang maar ook de kwaliteit van het toezicht naar het vereiste niveau te tillen vormt de noodzakelijke kennis van de nieuwe controleurs. Op dit moment lijkt de situatie zich zo te ontwikkelen dat van dit nieuwe team slechts 1 persoon gecertificeerd is. De overige nog te werven leden dienen die kwaliteit nog te behalen. Een inventarisatie maakte duidelijk dat die opleidingsbehoefte voor Gelderland-Zuid tenminste 4 medewerkers beslaat.

Het korps heeft daartoe al bij het LSOP geïnformeerd over de opleidingsmogelijkheden. Daarbij doet zich het probleem voor dat voor de beperkte opleidingscapaciteit voor dit en volgend jaar nu al veel meer inschrijvingen zijn gedaan dan de capaciteit toelaat. De landelijk projectleider prostitutie/mensenhandel, de heer R. Coster deed de toezegging dat hij zich gaat inzetten om dit knelpunt aan te pakken. Mogelijk dat, in plaats van de nieuwe module 'zedes', door het LSOP ruimte wordt gecreëerd een aantal CPC-cursussen (eventueel op locatie) voor de korpsen te organiseren.

-OM-

Met uitzondering van de aangewezen mensenhandel-OvJ ervaart het korps van het OM geen prioriteit en/of extra aandacht voor het delict mensenhandel. Het zogenaamde RJO-overleg (Regionaal Justitieel Overleg) zou bij uitstek het forum zijn om een dergelijke prioritering in het beleid te markeren.

Inschatting door het korps Gelderland-Zuid betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: GROEN

Aandachtspunten:

- met name de komende en gaande korpsprojectleider zijn stellig in hun betoog dat dit zeer afhankelijk is van het tijdig oppakken van het toezicht in het korps opdat men weer proactief bezig gaat met de invulling van deze taak;
- vanzelfsprekend met in achtname van de beschikbaarheid van het regionaal team dat onder de noemer 'migratiecriminaliteit' de omvangrijke opsporingsonderzoeken mensenhandel oppakt en tot een goed einde kan brengen

3.9 Utrecht

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BELDIENST
	zie verslag		nvt		nvt	nvt	

-Toezicht-

De feitelijke uitoefening van het toezicht is, ten opzichte van die zoals vorig jaar tijdens de korpsmonitor 2003 is vastgesteld, verslechtert. Redenen die hiervoor ten grondslag liggen zijn:

- de formatie van TCZ (11 FTE's) is niet op niveau, er zijn gemiddeld 4 vacatures;
- door personele wisselingen is een deel van de bestaande kwaliteit weggevloeid;
- door de ophanden zijnde ontvlechting van de regionale afdelingen Jeugd en Zeden, die twee jaar geleden is gestart, is bij het team TCZ sprake van een 'bevriezing' zodat er in het gunstigste geval sprake is van instandhouding van de bestaande situatie.

Door deze ontwikkelingen is zowel de continuïteit als de kwaliteit van de prostitutiecontroles teruggelopen ten opzichte van het jaar 2003. De verwachting is dat, zolang de bestaande onduidelijkheid betreffende het perspectief van het team TCZ voortduurt, er geen significante wijziging in deze situatie zal optreden. Het merendeel van het grote aantal signalen mensenhandel (132 fase 1) is afkomstig uit de controles op de tippelzone evenals de nauwgezette dagelijkse scan binnen de BPS-registratie van het korps. In die zin vervult deze scan een belangrijke rol in de informatiepositie van het TCZ. Wanneer zich hier zodanige aanwijzingen voordoen die verder onderzoek rechtvaardigen wordt dit altijd door TCZ opgepakt. De aan TCZ toegevoegde medewerkster die deze informatie genererende taak uitvoert zal met ingang van 1 januari 2005 een andere functie binnen het korps krijgen. Op dit moment is het nog niet zeker of en wanneer deze plaats wordt ingevuld. Van structureel toezicht op het heimelijke deel van de seksindustrie is in het korps Utrecht geen sprake.

-Opsporing-

De opsporingsonderzoeken mensenhandel worden in beginsel opgepakt door de recherche van de districten met ondersteuning van medewerkers van het TCZ. In de situatie ten opzichte van 2003 is in die zin niets gewijzigd. Deze opzet is niet conform de aanwijzing van de PG's en het hoofdofficierenberaad. Volgens die aanwijzing dient het delict mensenhandel in beginsel beschouwd te worden als zware, georganiseerde criminaliteit. Op grond daarvan is de centrale recherche van een korps de aangewezen functionaliteit voor het uitvoeren van opsporingsonderzoeken mensenhandel.

Gegeven de door het korps Utrecht gekozen opzet is ook in 2004 meermalen door capaciteitsgebrek bij de districtsrecherche en/of het TCZ een opsporingsonderzoek voortijdig gestopt of werd in het geheel niet gestart. Dat deze bijdrage van het TCZ aan opsporingsonderzoeken mensenhandel ten koste gaat van de capaciteit voor het toezicht is evident. Opsporingsonderzoeken mensenhandel die qua aard en omvang gering zijn worden zelfstandig door het TCZ uitgevoerd, vanzelfsprekend met inachtneming van de eerder verwoorde opmerking betreffende de gevolgen daarvan voor de capaciteit ten behoeve van de toezichttaak.

-Bestuur-

Ter zake de feitelijke toestand bij het bestuur wordt korthedshalve verwezen naar het opgemaakte gespreksverslag. Dit is te uitgebreid om hier op een pagina weer te geven.

Inschatting door het korps Utrecht betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel dNP eind 2005: groen tot rood

Argumentatie:

Het korps kan eind 2005 op niveau (lees: GROEN) zijn indien enkele cruciale randvoorwaarden (capaciteit TCZ, evenals de informatiepositie) voor het adequaat functioneren van het toezicht op de prostitutiebranche ingevuld zijn. Daarnaast dient ook de opvolging van signalen mensenhandel in de vorm van opsporingsonderzoeken belegd te zijn middels een opzet en structuur die resultaten laat zien. De kwaliteit van TCZ staat een dergelijke forse verbetering naar de gewenste toestand niet in de weg, dat heeft zij ook in 2004 weer bewezen.

Wanneer deze randvoorwaarden niet worden ingevuld zal het korps in geen geval aan de normen van de landelijke benchmark kunnen beantwoorden (lees: ROOD).

3.10 Noord-Holland Noord

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BELDIENST
	Alkmaar						

-Toezicht-

Na ook dit jaar weer enige tijd te hebben stilgelegen is met ingang van mei het toezicht weer opgepakt. In totaal zijn tot eind oktober 19 controles uitgevoerd. De regio Noord-Holland-Noord kent in totaal een zestal vergunde seksinrichtingen waarbij dient te worden opgemerkt dat de 'Achterdam' in Alkmaar dan als één van deze zes wordt meegeteld. De Achterdam omvat 124 'ramen' die overigens nooit allemaal als zodanig gebruikt worden.

Bij deze doorstart is het accent vooreerst gericht op de vergunde seksinrichtingen in de stad Alkmaar. Hier bevindt zich de hoofdmoot van de seksindustrie binnen deze regio. Thans mag gesteld worden dat dit deel van de vergunde branche als zo goed als 'vrij van misstanden' mag worden beschouwd. Kennelijk is de dreiging naar dit deel van de branche in de gemeente Alkmaar nu op het gewenste niveau. Een ander effect van deze controleactiviteiten is zichtbaar in de bezettingsgraad van de Achterdam. Die is ten opzichte van vorig jaar substantieel afgenomen. In de gemeente Den Helder is van een zodanige effectieve dreiging thans nog geen sprake. De toezichtactiviteiten van het korps gaan zich binnenkort dan ook in die richting uitbreiden zonder overigens de controledruk in Alkmaar teveel te laten inzakken.

Het toezicht op de heimelijke branche (illegale prostitutie) vindt thans op ad-hoc basis plaats.

Een kenmerkend onderscheid van de huidige situatie in vergelijking met die van vorig jaar is het feit dat thans duidelijke afspraken zijn geformaliseerd betreffende de rol en verantwoordelijkheden in het kader van de bestuurlijke handhaving. Zo zijn onder andere het toezichthouderschap evenals het privacyreglement thans, conform de landelijke richtlijnen, geregeld.

Een unieke situatie doet zich voor binnen het vergunningtraject. Daar heeft het bestuur van Alkmaar aan het korps een deel van deze bestuurlijke taak uitbesteed. Het vergunningtraject tot en met bestuurlijke maatregelen in de vorm van de eerste twee waarschuwingsbrieven wordt door het korps uitgevoerd. Het daadwerkelijk uitvoeren van alle zwaardere maatregelen is voor rekening van het bestuur. Argumenten die aan de basis van deze beslissing staan zijn: de hierdoor ontstane informatiepositie en de positieve ervaringen die beide organisaties op grond van dezelfde opzet op het gebied van de bijzondere wet- en regelgeving in het verleden hebben opgedaan. Een nadeel van deze opzet is de risico's die bestaan wanneer daadwerkelijk bestuurlijk opgetreden dient te worden. Hiervan is recent eenmaal sprake geweest. Daarbij hebben zich, voor zover bekend, geen ongewenste situaties voorgedaan.

-Opsporing-

Binnen de opsporing is het knelpunt van de tekortschietende informatiesystemen nog actueler geworden nu het programma 'Filemaker Pro' niet meer zal worden ondersteund en de uitrol van PSOII fors is vertraagd. De effectiviteit van het opsporingsproces dreigt door deze ontwikkelingen binnen afzienbare termijn fors onder druk te komen. Het korps dient nu naarstig op zoek te gaan naar, al dan niet tijdelijke, alternatieven. Mogelijke opties zijn producten zoals Zylab en/of BRAINS.

Dit knelpunt wordt des te meer gevoeld omdat het korps de inrichting van het opsporingsproces dit jaar verder ontwikkelt in de richting van de IGP opzet zoals door ABRIO is vormgegeven. Er is nu sprake van een duidelijk begin van uitvoering van dit ontwikkelproces. Een bewijs daarvan is de oprichting van een regionaal bureau projectvoorbereiding bij de regionale recherche. De werkzaamheden van dit bureau zullen mogelijk uitgebreid gaan worden over de gehele regio.

Het delict mensenhandel is opgenomen in de samen met het OM vormgegeven 'toplijst' van delicten die prioriteit genieten binnen de wegging van onderzoeksvorstellen.

Inschatting door het korps Noord-Holland-Noord betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: GROEN

Aandachtspunten:

- verdere doorontwikkeling en uitrol van het IGP-concept;
- knelpunt betreffende informatiesystemen binnen opsporing vraagt acute aandacht;
- mensenhandel dient ook in 2005 onderdeel uit te blijven maken van de zgn. 'toplijst'.

3.11 Zaanstreek Waterland

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BELDIENST
	beemster				nvt		

-Toezicht-

Het prostitutie controleteam richt zich bij de uitoefening van het toezicht nog steeds nadrukkelijk op de vergunde branche. Dit omdat daar nog steeds, verhoudingsgewijs veel, misstanden (illegaliteit, minderjarigheid) worden aangetroffen. In die zin is nog geen sprake van een branche die 'onder controle' is. Het lijkt erop dat het uiteindelijk te bereiken effect (een als 'schoon' te kenschetsen vergunde branche) nog de nodige inspanningen van betrokken partijen vraagt. Door structurele toepassing van het IGO-concept wordt ook de heimelijke prostitutie in kaart gebracht. Ook in dit korps heeft men het beeld dat heimelijke prostitutie zich meer en meer manifesteert binnen bepaalde horeca aangelegenheden. Tot actief uitoefenen van toezicht op dit deel van de branche is nog vrijwel geen sprake geweest. Vanwege capacitaire redenen moet het korps noodgedwongen haar personeel inzetten ten behoeve van de opsporingsonderzoeken mensenhandel, waar de leden van het prostitutie controleteam ook hun deel aan bijdragen.

-Opsporing-

Het korps heeft sinds maart 2004 een speciaal mensenhandel team actief. De aansturing van dit team is belegd bij de regionale recherche. Vanuit diverse disciplines (zedes, vreemdelingtoezicht, etc.) wordt, wanneer noodzakelijk, specifieke kennis aan dit team toegevoegd. De resultaten van deze inzet zijn aansprekend. Inmiddels heeft men een tweetal grote opsporingsonderzoeken mensenhandel aangepakt en deels afgerond. Uit één daarvan vloeit zodanig veel informatie voort dat op grond daarvan vier nieuwe onderzoeken kunnen worden gestart. Voorshands is het korps uitgegaan van een duur van dit team van 1 jaar. Momenteel is men, mede door het werk dat het team heeft gegenereerd en het besef dat de omvang van het verschijnsel mensenhandel in de regio Zaanstreek-Waterland groter is dan eerder werd vermoed, overtuigd van een continuering van dit team na maart 2005.

Het korps Zaanstreek-Waterland zelf komt vanwege capacitaire redenen niet toe aan financieel redden. Toch heeft zij een werkbare modus gevonden om de daders in financieel opzicht fors aan te pakken. Eerst werd contact opgenomen met de SIOD. Uit dit contact vloeide achtereenvolgens ook een bijdrage voort van zowel de FIOD als ook van de Gemeente Zaanstad. Met deze integrale benadering hoopt men de dader(s) financieel maximaal te treffen, vanzelfsprekend naast het aflopen van het traject op basis van het reguliere strafrecht. Het korps zal tevens na afloop van deze onderzoeken een bestuurlijke rapportage opstellen, waar onder andere in wordt geadviseerd deze integrale aanpak ook in geval van nieuwe onderzoeken zo op te pakken.

-OM-

Begin dit jaar zijn twee OvJ's aangewezen als zaakofficier mensenhandel. Ook in andere opzichten levert het OM Haarlem een positieve bijdrage in relatie tot de aanpak van mensenhandel.

-Bestuur-

De gemeente Beemster heeft zich verbeterd ten opzichte van de situatie zoals die vorig jaar is vastgesteld. Van een overduidelijk 'groene' waardering door het korps is nu nog geen sprake. De beweging ten goede is echter wel duidelijk ingezet wat leidt tot een score die het best als 'geel' kan worden gekenschetst. De overkoepelende totaalscore voor het bestuur zet het korps op 'groen'.

Inschatting door het korps Zaanstreek-Waterland betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: GROEN

Argumentatie:

- continuering van het team mensenhandel
- aanpak van verbeterpunten vastgesteld in dit verslag
- adequate bijdrage van het bestuur, mede op grond van de nu opgedane ervaring
- wel zal het korps, net als nu, continue de afweging moeten maken tussen inzet op toezicht en inzet op opsporingsonderzoeken

3.12 Kennemerland

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BEL.DIENST
			nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

-Toezicht-

Sinds het vertrek van de vorige korpsprojectleider heeft het toezicht op de prostitutie stil gelegen. Dit betreft het toezicht op zowel de vergunde branche als ook de heimelijke prostitutie. Een positieve uitzondering hierop is dat het korps wel in staat was het zogenaamde preventieve toezicht op de raamprostitutie in de gemeente Haarlem op niveau te houden.

In de periode dat van toezicht (vrijwel) geen sprake was heeft men wel activiteiten ondernomen voor het verder in kaart brengen van de heimelijke prostitutie. Men geeft aan nu een beeld te hebben van waar zich mogelijk heimelijke prostitutie voordoet. Zodra het korps weer actief toezicht gaat uitoefenen, gepland is dat hiermee in december 2004 weer wordt begonnen, zal deze informatie hiertoe direct worden aangewend.

Men geeft aan dat alle randvoorwaarden aanwezig zijn om de toezichttaak binnenkort weer met verve op te pakken. Opname van deze taak in de planning en beleidscyclus lijkt een strikte voorwaarde om een terugval als deze in de toekomst niet meer te laten ontstaan.

-Informatiepositie-

Het IGO of IGP is ten aanzien van het thema mensenhandel in het korps nog niet vlotgetrokken. Wel is verbetering aangebracht in de registratie van de prostitutiecontrole.

Het registratiesysteem van Utrecht is dit jaar geïnstalleerd en inmiddels gevuld met alle relevante gegevens. Dit systeem is nu echter alleen nog op één locatie te gebruiken. In afwachting van de uitrol van nieuwe ICT-voorzieningen zal dit ook tot die opzet beperkt blijven. Daarna is het systeem in ieder geval vanaf elke werkplek (mits voorzien van autorisatie) raadpleegbaar zijn.

-OM-

Het korps heeft contact opgenomen met de OvJ mensenhandel en haar zorg geuit over de geringe aandacht van het korps ten aanzien van de aanpak mensenhandel. Deze OvJ gaf aan deze zorg te delen en zich te kunnen vinden in een meer actieve houding van beide partijen.

-Bestuur-

Het korps is niet geheel tevreden betreffende de snelheid waarmee het bestuur respondeert op bestuurlijke rapportages van het korps. Een te trage respons richting betrokken exploitant hindert de toezichthouders niet alleen in hun effectiviteit maar ook in hun geloofwaardigheid. Anderzijds dient te worden opgemerkt dat het bestuur van de gemeenten Haarlem en Haarlemmermeer zich zeer actief manifesteren in hun verantwoordelijkheid richting prostitutie. Zo heeft deze laatste gemeente bijvoorbeeld een uitgebreid onderzoek laten uitvoeren naar de mate waarin prostitutie in haar gebied voorkomt (omvang en locaties) evenals de daarbij optredende randverschijnselen.

Inschatting door het korps Kennemerland betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: GROEN

Aandachtspunten:

- hernieuwd opstarten toezicht op de geplande werkwijze;
- gedachte leeft om workshop(s) te organiseren betreffende het thema mensenhandel en in een frequentie van plm. 3 à 4 maanden alle bij het toezicht en opsporing betrokken medewerkers van het korps maar ook van het OM bij elkaar te brengen om de voortgang en resultaten van de geplande inzet te evalueren;
- IKPS autorisatie toewijzen en daadwerkelijk invoeren wanneer sprake is van signalen mensenhandel

3.13 Amsterdam Amstelland

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BELDIENST
			nvt		nvt	nvt	

Opgemerkt wordt dat in dit verband aanvullend kennis genomen dient te worden van het volledige gespreksverslag en ingevulde vragenlijst.

-Toezicht-

Het beeld voor wat het toezicht op de prostitutiebranche in de regio Amsterdam-Amstelland betreft, kent een tweetal dimensies. Enerzijds is de rolinvulling en de inzet van het korps als gemeentelijk toezichthouder, ten opzichte van 2003 niet gewijzigd of afgenomen. Anderzijds is de rolinvulling en inzet door het bestuur van de gemeente Amsterdam in het geheel niet verbeterd of toegenomen. Vanwege het uitblijven van de noodzakelijke prestaties van de zijde van het bestuur van de gemeente Amsterdam mag verwacht worden dat deze doelstelling niet gehaald zal kunnen worden. Van inzet op het toezicht op het heimelijke deel van de prostitutiebranche door het bestuur in Amsterdam is in het geheel geen sprake. Daarom vindt toepassing van het landelijk vastgestelde '4-stappen model', waarbinnen de gemeente de eerste drie stappen voor haar rekening neemt en de politie de laatste stap uitvoert, dan ook niet plaats. De politie opereert binnen dit deel van de branche dan ook sec vanuit haar reguliere taakstelling. Zij reageert dan op concrete aanwijzingen van mogelijke strafbare feiten en treedt handelend op wanneer daar reden toe is.

Al in het begin van 2004 heeft het korps op diverse wijzen en via verschillende kanalen het bestuur van de gemeente Amsterdam gewezen op haar verantwoordelijkheid op dit dossier. Vanwege het uitblijven van een duidelijk antwoord enerzijds en daadwerkelijke inzet anderzijds heeft het korps voornoemd bestuur aangezegd dat eerst de randvoorwaarden ingevuld moesten worden en tot aan dat moment, haar taak als gemeentelijk toezichthouder op de prostitutie, te beperken tot minimale activiteiten. Dat de politie Amsterdam-Amstelland vasthoudt aan haar generieke verantwoordelijkheid met betrekking tot de openbare orde en de criminaliteitsbestrijding is een bewijs van het feit dat zij niet wegblijft bij zowel de zichtbare vormen van prostitutie (raamprostitutie/tippelzone) en de seksinrichtingen. Zij zal tevens onverkort doorgaan met het opstellen en inzenden van bestuurlijke rapportages.

-Opsporing-

Het korps signaleert een duidelijke discrepantie tussen het aantal uitgevoerde opsporingsonderzoeken mensenhandel en het aantal niet opgepakte, in potentie kansrijke, zaken. Deze 'plankzaken' konden door het korps niet worden opgepakt door toedoen van capaciteitsgebrek binnen de opsporing.

Mede gelet op vorenstaande oriënteert het korps zich op een hernieuwde opzet waarin de toedeling van opsporingsonderzoeken mensenhandel op de volgende leest is geschoeid.

Het korps denkt daarnaast aan het opstellen van een vorm van inspannings- en/of resultaatverplichting gericht op de aanpak van mensenhandel.

-Informatiepositie-

Het korps heeft dit jaar reeds kenmerkende resultaten kunnen boeken op grond van de uitgebouwde informatiepositie. Men beschouwt het overigens als een uitdaging om deze ook dit jaar weer naar een hoger niveau te tillen.

Inschatting door het korps Amsterdam-Amstelland betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: GROEN

Aandachtspunten:

-doorzetten en borgen van de thans gerealiseerde verbeteringen op het gebied van de kwaliteit van het toezicht, de informatiepositie, evenals de opsporing van het delict mensenhandel

3.14 Gooi en Vechtstreek

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BELDIENST

-Toezicht-

De vorig jaar door personeelsverloop opgetreden lichte achterstand in het toezicht op de vergunde seksindustrie is in 2004 niet meer opgetreden. Het aantal van 6 controles per seksinrichting zal dit jaar, zo luidt de verwachting, worden bereikt. De nieuwe toezichthouders zijn nog niet allemaal opgeleid ondanks de wens van het korps dit snel te realiseren. Capaciteitsgebrek bij de politieacademie is daarvan de oorzaak. In zijn algemeenheid kan worden gezegd dat de vergunde branche vrij is van misstanden. Dat dit niet wil zeggen dat daarmee de huidige controle-inzet van de politie op een lager plan kan worden gebracht bewijst een recent (begin november) aangetroffen slachtoffer van mensenhandel. Een in het kader van de collegiale kennisoverdracht gehouden bezoek aan een ander politiekorps leverde voor het toezicht een aantal nieuwe inzichten op. Eén daarvan was het feit dat vooral rond het middaguur een enorme toeloop optrad in de daar bezochte seksinrichting. Een controle op dat tijdstip in een seksinrichting binnen de eigen regio staaft de vermoeden dat hier geen sprake was van een incident maar van een, wellicht wel algemeen optredende, vorm van 'klantgedrag'. Het korps richt zich in haar rol als gemeentelijk toezichthouder ook op de heimelijke seksindustrie. Deze inzet kent een structureel karakter. Dit heeft ook in 2004 geleid tot het uitvoeren van controles naar aanleiding van ingewonnen informatie. De politie Gooi en Vechtstreek is tevens actief in de toepassing van het principe van het 'leren van anderen'. Zo participeert men binnenkort met de toezichthouders van het korps Brabant-Zuid-Oost in een zogenaamde 'HON-escort' controle. Het korps is voornemens deze controlemethodiek in 2005 ook binnen haar eigen regiogrenzen te gaan toepassen.

-Opsporing-

De koppeling tussen het toezicht op de seksindustrie en de opsporing van mensenhandel is in 2004 niet alleen versterkt maar ook geborgd. Het korps Gooi en Vechtstreek is onder andere zeer actief geweest in de aanpak van het fenomeen 'loverboy'. Dit mede naar aanleiding van een vorig jaar uitgevoerd opsporingsonderzoek waarbij eveneens sprake was van deze verschijningsvorm van mensenhandel. Vooral de impact van dit delict op het slachtoffer en haar omgeving hebben zowel bij het korps, het bestuur als ook het OM het al aanwezige besef versterkt dat de bestrijding van dit delict een hoge prioriteit verdient en ook behoort te houden. De daaraan verbonden verscherping van de al bestaande inzet en aandacht heeft de nodige resultaten afgeworpen. Zo zijn in de verslagperiode inmiddels 5 opsporingsonderzoeken gestart op grond waarvan inmiddels vier procesdossiers aan het OM zijn overgedragen. In één geval leidde dit tot een veroordeling tot vier jaar onvoorwaardelijke hechtenis. Dit concrete resultaat bracht de hoofdofficier ertoe het vonnis waarin van deze veroordeling gewag werd gedaan, uit te delen aan de aanwezigen tijdens een vergadering van het Regionaal College.

-Bestuur-

Het Regionaal College manifesteert zich ten aanzien van dit dossier als een echt collectief. Een bewijs dat men daadwerkelijk eendrachtig opereert is het feit dat de bestuurlijke informatievoorziening met betrekking tot de prostitutie voor alle gemeenten gecentraliseerd is bij de grootste gemeente. Deze opzet blijkt ook voor de politie zeer effectief te zijn. Van versnippering en verschil in interpretatie van wetgeving in het kader van de bestuurlijke verantwoordelijkheid is hier daarom geen sprake. Het ligt in de lijn der verwachting dat deze situatie ook voordelen biedt bij de invoering van het zogenaamde 'stappenplan' in het kader van het toezicht op de heimelijke seksindustrie.

Inschatting door het korps Gooi en Vechtstreek betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: GROEN

Aandachtspunten:

- doorzetten van de in 2004 ingeslagen weg, wat overigens zou kunnen leiden tot een verminderd optreden van het delict mensenhandel vanwege de (preventieve) uitstraling door toedoen van het manifeste optreden van politie en het OM;
- het gevoel van urgentie bij politie, bestuur en het OM, betreffende de aandacht voor en de bestrijding van dit delict, zal een blijvend karakter kennen.

3.15 Haaglanden

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BEL.DIENST
					nvt		

-Toezicht-

Binnen de legale branche worden zo goed als geen misstanden meer aangetroffen. Binnen het heimelijke deel van de branche is dat (nog) wel het geval. Het aantal geconstateerde misstanden ten opzichte van vorig jaar is overigens afgenomen. Uit diverse observaties (onder andere: CIE informatie en telefoontaps) is de indruk ontstaan dat er naar de branche toe sprake is van een concrete dreiging die het beoogde effect sorteert naar de betreffende doelgroep. Dat die dreiging nu en in de toekomst in geen enkel opzicht mag verslappen is daaruit tevens duidelijk geworden. Die doelgroep is hier weliswaar gemarkeerd als 'prostitutiebranche' maar algemeen bekend is dat de prostitutie slechts één van de uitwassen is van een domein dat gericht is op crimineel gewin. In die zin zijn er sterke aanwijzingen dat de inspanningen van politiezijde in deze, uiteraard als onderdeel van een systeem van bestuurlijke- en andere maatregelen, daadwerkelijk zorgdragen voor juist datgene dat in het begrip 'tegenhouden' ligt opgesloten. Dit naar analogie van wat mede door de Wet Bibob wordt nagestreefd. Hiermee wordt tevens in belangrijke mate invulling gegeven aan wat één van de belangrijkste doelen is van de opheffing van het bordeelverbod. Voor het korps betekent dit dat zij zich blijvend dient in te spannen voor het op niveau houden van deze inzet. Dit in het licht van de huidige tijdgeest waarin concreet telbare (primair repressieve) output het adagium lijkt te zijn als representant van het sturings- en verantwoordingsdenken zoals momenteel door de centrale overheid wordt gehanteerd

-Informatiepositie-

De informatiepositie ten aanzien van het thema prostitutie/mensenhandel is fors toegenomen. Dit blijkt ondermeer uit de resultaten die voortvloeien uit de gemaakte connectie met de CIE. Deze verbinding genereert naar beide kanten merkbare toegevoegde waarde. De inzet van zowel het Team Commerciële Zedenzaken (nader te noemen: TCZ) maar ook binnen andere aan het thema en/of opsporing gerelateerde disciplines wordt hierdoor aanwijsbaar effectiever. Een kenmerkend voorbeeld hiervan is de verhouding tussen het aantal opsporingsonderzoeken vermeld in de fasen 1 en 3 van het inventarisatieformulier opsporingsonderzoeken mensenhandel. Deze verhouding is, afgezet tegen het landelijke beeld, significant hoger.

-Bestuur-

Politie Haaglanden oefent druk uit op het bestuur om zich nadrukkelijker te manifesteren in het toezicht op de heimelijke branche zoals het landelijk, op de uitkomsten van het zogenaamde 'HON-traject' gestoelde, beleid voorschrijft. Momenteel verricht het korps nog het belangrijkste aandeel in de uitvoering van de hierin onderkende 4 stappen. Het landelijke model schrijft voor dat van deze vier de eerste drie stappen voor rekening komen van het bestuur. Alleen de laatste stap is specifiek aan de politie toebedeeld. Het korps heeft het voornemen dit onderwerp in het jaar 2005 in samenwerking met het bestuur binnen de verdere doorontwikkeling van het prostitutietoezicht te borgen.

-CSV-

De portefeuillehouder merkt op dat het initiatief van het korps om een aantal CSV's te ontwikkelen op het thema mensenhandel wordt gewaardeerd maar dat zowel CSV's als CBA's een duidelijk verband dienen te hebben met gemaakte strategische keuzes als afgeleide van het in de driehoek vastgestelde veiligheidsbeleid.

Inschatting door het korps Haaglanden betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: **GROEN**

Aandachtspunt:

De op handen zijnde opheffing van de tippelzone kan leiden tot een verspreiding van deze specifieke groep prostituees over de hele stad. Dat maakt het toezicht er niet gemakkelijker op waardoor de kans op uitbuiting van deze vrouwen toeneemt. Deze problematiek kan in de kern worden weggenomen indien voor deze groep prostituees een aangepast zorgkader wordt ontwikkeld dat hen een concreet perspectief aanreikt.

3.16 Hollands-Midden

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BEL.DIENST
	zie verslag						

-Toezicht-

De legale seksindustrie in Hollands-Midden is zo goed als vrij van misstanden. Het korps oefent het toezicht binnen alle gemeenten uit. Ook in die gemeenten (zie verder onder –Bestuur-) waar men het vergunningstraject nog niet heeft afgerond en/of niet handhaaft. Van structureel toezicht op de heimelijke industrie is geen sprake. Het korps heeft nog niet de keuze gemaakt of er capaciteit wordt vrijgemaakt. Dit is mede afhankelijk van of het bestuur de drie stappen wil ondernemen. Wel treedt het korps op indien uit signalen blijkt dat er sprake kan zijn van mensenhandel.

-Opsporing-

Er valt volgens het korps nog winst te behalen in het proces van weging, toedeling en uitvoering van opsporingsonderzoeken mensenhandel. Knelpunten die het korps in dit verband heeft onderkend zijn onder andere:

- het delict mensenhandel moet in het korps prominenter op de kaart worden gezet;
- het gewicht van mensenhandel in de wegingsdocumenten zal moeten worden verhoogd;
- vaak worden wel adequate signalen gegenereerd maar ontbreekt het aan de capaciteit deze uit te bouwen tot de voor een succesvol opsporingsonderzoek vereiste intelligence;
- als die intelligence wel voorhanden is blijkt niet altijd de noodzakelijke opsporingscapaciteit beschikbaar

-Bestuur-

De 35 gemeenten binnen de regio Hollands Midden hebben allen het prostitutiebeleid geïmplementeerd zoals bedoeld in het kader van de legalisering van de prostitutie. Van de 7 gemeenten die een seksinrichting binnen hun gebied hebben, is de vergunningverstrekking en opvolging bij misstanden in orde. Bij drie gemeenten is de vergunningverstrekking nog niet op orde. De gemeente Gouda heeft twee inrichtingen nog geen vergunning verstrekt en bij de opvolging op misstanden van een andere inrichting is deze gemeente erg voorzichtig. De gemeente Leiderdorp heeft nog geen vergunning verstrekt aan een inrichting die de aanvraag in 2001 heeft gedaan. Hierbij wordt opgemerkt dat de gemeente Leiderdorp bij de aanpak van een 2^e seksinrichting zeer voortvarend te werk is gegaan en dat de procedure met betrekking tot de andere inrichting weer is opgepakt. De gemeente Leiden heeft de eerder afgegeven vergunningen in 2003 laten verlopen en is sinds kort in beweging gekomen en actief bezig nieuwe vergunningen te verlenen. Binnen enkele maanden hoopt men dit proces afgerond te hebben. Op de meeste bestuurlijke rapportages vanuit de politie heeft deze gemeente geen reactie gegeven.

-OM-

Het korps verwacht van het OM, als leider van het opsporingsonderzoek, dat het winst weet te boeken in het besef dat aanpak van het delict mensenhandel, vanwege haar karakteristieken, doorgaans meer opsporingskwaliteit en –capaciteit verg dan bijvoorbeeld een drugsdelict. Omdat immers het delict mensenhandel landelijk door het college van PG's hoog is geprioriteerd verwacht het korps dat het OM loyaal aan deze landelijke richtlijn met visie en inzicht gevolg geeft. Daarvan is momenteel, naar de mening van het korps, nog onvoldoende sprake van. Deze kritiek betreft overigens niet de OvJ mensenhandel. Over de samenwerking met deze functionaris is het korps wel te spreken.

Inschatting door het korps Hollands-Midden betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: GROEN

Aandachtspunten:

- komen tot snellere wegingen en het daadwerkelijk oppakken van elk potentieel kansrijk opsporingsonderzoek mensenhandel
- de gewenste procesoptimalisatie met een integraal werkende IGP, centrale stuurploeg en centraal aangestuurde researchcapaciteit realiseren

3.17 Rotterdam-Rijnmond

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BEL.DIENST

-Toezicht-

De reorganisatie waarvan in het verslag van het korpsgesprek 2003 melding werd gemaakt is nog niet volledig afgerond. In het kader van deze reorganisatie wordt het toezicht op de horecabranche volledig decentraal belegd binnen de wijkzorg. Het prostitutietoezicht (nader te noemen: 'bestuurlijk toezicht') wordt dan onderdeel van het toezicht op de horecabranche. Elk district is dan verantwoordelijk voor de planning, uitvoering en sturing op deze taak. Middels regionaal gedefinieerde indicatoren bewaakt men deze gedelegeerde verantwoordelijkheid. Daarmee is via deze korpsbrede resultaatverplichting ook een belangrijke voorwaarde voor de borging van deze taak ingevuld.

Naast het bestuurlijke toezicht onderkent het korps ook de noodzaak tot het hebben van een vorm van toezicht waarin de opsporing van mensenhandel centraal staat. Het korps beraadt zich op de positionering van deze taak. Momenteel is deze vorm van toezicht nog geheel reactief van aard. Op grond van binnengekomen signalen van mogelijk slachtofferschap mensenhandel komt men actie vanuit de strafrechtelijke taakstelling.

Uit diverse ontwikkelingen valt af te leiden dat het korps zich steeds meer bewust is van het te realiseren doel en het uitstippelen van de weg ernaar toe.

De onderstaande situatie is daarvan een voorbeeld.

Het korps is zich, ondanks de in de verslagperiode behaalde resultaten op het gebied van de opsporing van mensenhandel, bewust van de noodzaak van een structurele verbinding tussen beide vormen van toezicht (zie ook de eerste alinea 'Toezicht' uit het verslag van het korpsgesprek 2003). Zonder de 'ogen en oren' functie van de wijkzorg is de regionale opsporing van mensenhandel voor wat de informatiepositie betreft niet adequaat voor het effectief aanpakken van dit delict. Anderzijds kan de informatiepositie van het opsporingsteam mensenhandel de ogen en oren van het bestuurlijke toezicht op haar beurt weer van nut zijn in het streven de juiste informatie over de branche te verwerven. Over de uiteindelijke invulling en inbedding van deze verbinding is het korps nog in beraad. Diverse opties en scenario's worden daarbij als alternatieven ingezet.

Eén daarvan is de vorming van een team commerciële zeden op centraal niveau. Dit naar het model van de korpsen Utrecht en Amsterdam.

-Bestuur-

Het bestuur manifesteert zich steeds meer in haar rol als eerste verantwoordelijke partij in het kader van het bestuurlijke toezicht. Zo is een groeiende informatiestroom ontstaan richting politiekorps inzake illegale coffeeshops, horeca en seksbedrijven.

Daarmee is sprake van een begin van uitvoering voor wat de inspanningen van het bestuur betreft in het toezicht op de heimelijke industrie. Dit alles conform het landelijk geaccordeerde stappenplan waarin van de vier gedefinieerde stappen de gemeente de eerste drie voor haar rekening neemt. Het korps geeft aan dat zij haar aandacht in dat verband momenteel richt op de Turkse horeca. Uit diverse bronnen blijkt dat daar mogelijk prostitutie wordt bedreven door Bulgaarse vrouwen.

-OM-

het OM stimuleert niet actief op het gebied van mensenhandel.

Inschatting door het korps Rotterdam-Rijnmond betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: **GROEN**

Aandachtspunten:

- volledig operationeel worden van opsporingsteam mensenhandel bij regionale recherche
- het bestuur zal zich, in lijn met de huidige trend, blijvend dienen te manifesteren
- er dient een verbinding (coördinatie en informatie) aangebracht te zijn tussen het bestuurlijk toezicht in de districten en de opsporing op regionaal niveau

3.18 Zuid-Holland-Zuid

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BELDIENST
	Gorcum						

-Toezicht-

Ten opzichte van vorig jaar is de controle omvang binnen de vergunde branche (19 seksinrichtingen) licht toegenomen. De toegenomen ruimte in de capaciteit van de JZP is hier mede een oorzaak van. Het voornemen bestaat om die omvang volgend jaar te verdubbelen.

Dit laatste besluit vindt zijn grondslag in de ervaringen binnen de huidige prostitutie controle. Daar blijkt de inmiddels opgebouwde band met de exploitanten en prostituees in de vergunde branche tot steeds meer tips over heimelijke vormen van prostitutie te leiden. Overigens genereert dit netwerk ook tips over andere misstanden in de volle breedte van het criminele spectrum. Momenteel manifesteert het korps Zuid-Holland-Zuid zich in het toezicht op de heimelijke prostitutie niet actief in de vorm van controleactiviteiten in de regio. Wel is het korps actief in het opbouwen van een adequate informatiepositie. Dit ten behoeve van een tweetal opsporingsonderzoeken mensenhandel die, in overleg met het OM, voor het jaar 2005 zijn ingepland. Inmiddels beschikt men over een goed inzicht in dit deel van de branche.

Wanneer het korps echter duidelijke signalen van mensenhandel detecteert wordt niet afgewacht doch direct opgespoord.

In 2005 zal het korps, in samenwerking met het bestuur, tevens overgaan tot het opsplitsen van de activiteiten van het bestuurlijke toezicht op de heimelijke prostitutie.

Dat betekent concreet dat de gemeenten de eerste drie stappen gaan uitvoeren en de politie de vierde uit deze reeks. Het bestuur heeft deze intentie uitgesproken maar het korps is zich bewust van haar sturende rol in het op de voorziene wijze in werking krijgen van deze samenwerking.

-Bestuur-

Van alle gemeenten laat alleen de gemeente Gorinchem nog niet de gewenste attitude en doortastendheid zien. Een voorbeeld hiervan is de latente houding tegenover een exploitant die bij herhaling niet aan de vergunningvoorwaarden voldoet. Op de door de politie ingestuurde bestuurlijke rapportages is tot op heden niet conform de richtlijnen van het handhavingarrangement gereageerd.

Inschatting door het korps Zuid-Holland-Zuid betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005:

GROEN

Aandachtspunten:

- men verwacht concrete resultaten in de opsporing van mensenhandel;
- door het toezicht op vergunde branche te verdubbelen verwacht men de huidige informatiepositie stevig te kunnen uitbouwen ten dienste van het toezicht op de heimelijke branche en de opsporing van mensenhandel

3.19 Zeeland

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BEL.DIENST
	Terneuzen/Sas van Gent		nvt	nvt	nvt	nvt	

-Toezicht-

Binnen de vergunde branche worden, zij het in mindere mate dan vorig jaar, nog steeds misstanden aangetroffen. Het korps heeft vastgesteld dat in de afgelopen jaren binnen de prostitutie een verschuiving is opgetreden. In de legale seksinrichtingen zijn momenteel minder vrouwen werkzaam dan voor de opheffing van het bordeelverbod. Daarentegen is een groei geconstateerd in het aantal advertenties in de media. Die advertenties zijn niet te relateren aan de seksinrichtingen. Dat feit, gecombineerd met wat het korps tijdens haar taakuitoefening waarneemt, draagt bij aan de onderbouwing van deze stelling.

Het is bekend dat het toezicht op het heimelijke deel van de seksindustrie een substantieel grotere inspanning vergt ten opzichte van het toezicht op het legale deel. Desalniettemin geeft het korps blijk haar voortvarende inzet van de afgelopen jaren blijvend uit te bouwen.

Het korps is dit jaar ook in aanraking gekomen met een dadergroep die zich onder het mom van een escortservice bediende van afpersing en diefstal met geweld.

Tevens ontdekte het korps dat een aantal verschillende 06-nummers naar dezelfde contactpersoon bleken te leiden. Kortom: een wereld die noopt tot een gedegen toezicht maar die vooralsnog een niet geringe capaciteitsbeslag van betrokken partijen vergt.

-Bestuur-

Dat die capaciteit ook geleverd dient te worden door het bestuur is inmiddels landelijk vastgesteld. De gemeenten dienen de eerste drie van de in totaal vier stappen van het toezicht op de heimelijke seksindustrie voor hun rekening te nemen. Aan eigen initiatief op dit onderwerp bij de gemeenten in de regio Zeeland heeft het tot nu toe ontbroken.

Van alle gemeenten in de regio Zeeland heeft het merendeel de zaken op orde. Dat wil niet zeggen dat kan worden gezegd dat het bestuur het onderwerp omarmt. Men heeft eenvoudigweg niet het besef dat de legalisering van de prostitutiebranche meer is dan een technische kwestie, maar juist een krachtig instrument vormt in de bestrijding van mensenhandel.

Los van vorenstaande; in één gemeente (Terneuzen/Sas van Gent) waar zich zichtbare prostitutie bevindt is zelfs in het geheel nog geen sprake van een afgewikkeld vergunningafhandeltraject terwijl er objectief gezien in geen enkel opzicht sprake is van formeel/juridische beletsels. De gemeente Hulst kende tot vorig jaar ook geen enkele activiteit op dit dossier, tot grote frustratie van de politie. Mede door toedoen van het korps heeft deze gemeente zich in het afgelopen jaar terdege gemanifesteerd wat hard nodig was zoals blijkt uit de vele door de politie aangetroffen misstanden. Het korps heeft het vertrouwen dat Hulst ook dit jaar die positieve lijn zal voortzetten.

-OM-

De regiopolitie Zeeland heeft energie gestoken in het bijbrengen van de kenmerken van het delict mensenhandel bij het OM evenals de uitdagingen waarvoor politie en OM zich gesteld zien in de aanpak ervan. Die actie lijkt haar uitwerking niet gemist te hebben. Het korps heeft het vertrouwen dat het OM in deze in de toekomst haar aandeel in de bestrijding van het delict mensenhandel naar de juiste maatstaven zal leveren.

Inschatting door het korps Zeeland betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: GROEN

Aandachtspunten:

- de structurele prostitutiecontroles borgen;
- nieuwe korpsprojectleider adequaat inwerken;
- het OM continueert haar positief bijgedraaide rol;
- het bestuur zal fors moeten aanpakken om haar landelijk geaccordeerde taak te verwezenlijken; het korps is zich bewust dat zij haar stimulerende rol in deze voorshands dient te continueren.

3.20 Midden en West Brabant

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BEL.DIENST
	Tilburg/Bergen op Zoom						

-Toezicht-

Op 1 november 2003 is het korps formeel van start gegaan met het huidige PCT (Prostitutie Controle Team). Na de nodige aanlooperikelen en tussentijdse personele wisselingen is dit team nu op sterkte en wint het aan effectiviteit. De toegenomen naamsbekendheid binnen het korps maar vooral ook in de branche is daar mede een oorzaak van. Een kenmerkend resultaat hierbij is het feit dat binnen het legale deel van de branche thans vrijwel geen misstanden meer worden aangetroffen. Daardoor ontstaat nu ruimte om de inzet meer te richten op het heimelijke deel van de industrie. Vooral in de escort blijkt sprake te zijn van de nodige misstanden. Bij een drietal recent gehouden controles bleek telkens sprake te zijn van mensenhandel (bij het onderwerp 'opsporing mensenhandel' wordt hier verder op ingegaan).

-Opsporing mensenhandel-

De opsporingscapaciteit van het korps Midden en West Brabant wordt in substantiële mate bepaald door de participatie van twee GOC-teams van de KMar. Vooralsnog gaat het korps er vanuit dat deze capaciteit ook in de nabije toekomst kan blijven worden ingezet.

Verder werkt het korps Midden en West Brabant momenteel aan een projectplan aanpak mensenhandel/mensensmokkel.

Het korps verwoordde haar wensen t.a.v. de inzet van een BRT in deze als volgt: "Er is behoefte aan een duidelijk 'loket' waar een regio terecht kan met een onderzoek dat, gelet op de vastgestelde feiten en omstandigheden, een regio-overstijgende onderzoeksplan vraagt die het betreffende korps zelf niet of slechts te dele kan leveren".

De sturende werking van het prestatieconvenant op inzet en resultaten van het korps is ook in de regio Midden en West Brabant voelbaar. De aandacht en inzet voor het onderwerp prostitutie/mensenhandel komt bij voortdurend in de knel in de competitie met meer voor de hand liggende en tegen een veelal aanmerkelijk geringere capaciteitsinzet te scoren, repressieve, resultaten.

-Bestuur-

Mede naar aanleiding van de korpsmonitor 2003 hebben de gemeenten Tilburg en Bergen op Zoom hun inzet op het thema prostitutie/mensenhandel fors verhoogd.

Tilburg gaat binnenkort over tot het uitgeven van de eerste vergunningen, waaronder die voor een escortbedrijf. Een kenmerkend voorbeeld van een bij het onderwerp zeer betrokken bestuur is de gemeente Woensdrecht. Op een gegeven moment trad stagnatie op in de aanlevering van de door het korps gemaakte bestuurlijke rapportages. Dit werd door de burgemeester van deze gemeente aan de politie gemeld. Na onderzoek door het korps bleek dat deze rapportages te lang bleven liggen bij de lokale afdeling van de politie. Na een gesprek met deze burgemeester is overeengekomen deze rapportages voortaan rechtstreeks aan het bestuur van deze gemeente te sturen.

Inschatting door het korps Midden en West Brabant betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: GROEN

Aandachtspunten:

- een belangrijke voorwaarde hiervoor is en blijft het bestaan van het (PCT) Prostitutie Controle Team);
- realisatie van beleid van Divisie Recherche, verwoord in het projectplan mensenhandel/mensensmokkel;
- verbetering informatiepositie door toepassing van IGP waardoor de relevante in- en extern te verwerven informatie effectief wordt voor het toezicht op de prostitutiebranche en de opsporing van mensenhandel wat de grote afhankelijkheid van een aangifte/verklaring van een slachtoffer mensenhandel sterk doet verminderen;
- organisatieprobleem IKPS (toewijzen autorisaties en vertraging bij invoer) wordt aangepakt.

3.21 Brabant Noord

-Korpsprojectleider-

De voorgaande korpsprojectleider, de heer T. Weerts heeft vanwege het aanvaarden van een andere functie het vaandel overgedragen aan de heer F. Ultee. Deze is echter kort nadien een fors aantal maanden niet beschikbaar geweest. Thans neemt de heer H. Pijnenburg, voor zover mogelijk, enige taken op dit dossier waar. De verwachting is dat de heer Ultee in 2005 de vertegenwoordiger zal zijn binnen de expertgroep prostitutie/mensenhandel voor het korps Brabant-Noord.

-Feitelijke toestand-

In de feitelijke toestand is, ten opzichte van die zoals vorig jaar tijdens de korpsmonitor 2003 is vastgesteld, vrijwel geen wijziging opgetreden. Aan de in het verslag van het korpsgesprek 2003 vermelde knelpunten is door het korps geen aandacht besteed.

Wel is sprake geweest van een aantal personele wisselingen binnen het toezichtteam. Daardoor heeft het korps haar aandacht onder andere moeten richten op het op niveau houden van de vereiste kwaliteit. In 2004 hebben al enkele medewerkers de zedencursus gevolgd. Voor 2005 zijn vier medewerkers van het korps voor deze opleiding gepland.

Ook heeft het korps een opsporingsonderzoek mensenhandel uitgevoerd wat twee, bij het OM ingeleverde, procesdossier opleverde.

Momenteel is door een aantal medewerkers een notitie geschreven en aan de korpsleiding voorgelegd. Deze notitie bevat een plan voor de aanpak van een reeks knelpunten op het dossier prostitutie/mensenhandel. Men hoopt hiermee te bewerkstelligen dat de korpsleiding aan de proceseigenaren opsporing en handhaving de opdracht verstrekt deze knelpunten aan te pakken.

Inschatting door het korps Brabant-Noord betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005:

n.v.t.

Aandachtspunten:

-onder andere de verbeterpunten zoals vastgesteld in het verslag van het korpsgesprek 2003 met verve en daadkracht aanpakken

3.22 Brabant Zuid-Oost

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BEL.DIENST
			?				

-Toezicht-

De prostitutie controletaak is inmiddels geborgd in het korps. Op een enkele uitzondering na worden alle geplande controleacties ook daadwerkelijk uitgevoerd. Het feit dat het korps kan aangeven dat er niet altijd uitvoering gegeven kon worden aan de planning is een sterke aanwijzing dat er van sturing op deze taak ook daadwerkelijk sprake is.

Men geeft aan dat de zorg in het kader van toezicht momenteel uitgaat naar de heimelijke prostitutie. Daarbinnen treft men bij herhaling misstanden aan. Ook hier lijkt een deel van de heimelijke prostitutie schuil te gaan in een aantal Turkse koffiehuisen. De uitoefening van toezicht werd daarbij op een gegeven moment verstoord doordat zich een nieuw fenomeen voordeed, namelijk: de scheiding tussen bedrijfspand en het gedeelte van het pand dat als 'woning' kan worden aangemerkt. De werking van toezicht in deze reikt niet verder dan de ruimten die als 'bedrijfspand' kunnen worden aangemerkt. Een nieuwe ontwikkeling is, dat het korps nu is gestuit op een nieuw fenomeen, namelijk: de verdrijving van illegale escort naar het buitenland (België in dit voorbeeld). Men is nu bezig jurisprudentie te verkrijgen op deze nieuwe situatie betreffende de wettelijke mogelijkheden in het kader van toezicht. De landelijk projectleider prostitutie/mensenhandel DNP, de heer R, Coster uit tijdens het gesprek zijn bijzondere tevredenheid over de inzet van het korps ten behoeve van het HON-traject.

-Koppeling toezicht en opsporing-

Tijdens het korpsgesprek van 2003 bleek dit onderwerp nog de nodige aandacht te vragen in het korps. Het korps gaf zelf aan niet tevreden te zijn. Men was bezig te werken naar een bepaalde oplossingsrichting. Die beweging is in het afgelopen jaar daadwerkelijk doorgezet. Een kenmerkend aspect hierbinnen is het gegeven dat niet alleen de functie van korpsprojectleider in deze opzet is geborgd maar dat deze daarnaast ook vanuit zijn themaverantwoordelijkheid (mensenhandel) direct gerelateerd is aan zowel het opsporingsproces als de daaraan gelieerde intelligence. Mede omdat deze structuur tot op heden nog niet eerder bekend werd bij het landelijke project prostitutie/mensenhandel DNP en het feit dat deze wellicht optimaal beantwoord aan het ideaalscenario voor koppeling van toezicht op de prostitutiebranche en de koppeling naar de opsporing van het delict mensenhandel, zoals geschetst in de korpsmonitor 2003, wordt dit als zgn. 'good practice' gekwalificeerd en ook naar andere belangstellenden door het landelijke project als zodanig gecommuniceerd.

-Bestuur-

Het bestuur in de regio Brabant-Zuid-Oost toont zich bij voortdurende geïnteresseerd voor het onderwerp prostitutie/mensenhandel. Die aandacht reikt ook verder dan louter interesse. Het korps adresseert elke relevante kwestie ten aanzien van dit onderwerp die een relatie heeft met het bestuur bij de SRE (Samenwerkingsverband Regio Eindhoven). Over de respons van en de wil tot samenwerking door dit overlegorgaan is het korps zeer tevreden. Het bestuur prikkelt het korps bij voortdurende betreffende haar actieve rol in het verder ontwikkelen van ideeën en tactieken die de taakuitvoering ten aanzien van dit onderwerp bevorderen.

Door de landelijk projectleider wordt opgemerkt dat naar zijn mening de regio Brabant-Zuid-Oost de eerste regio is waar het bestuur een integrale rol vervult in het beleid en de uitvoering daarvan in de vorm van maatregelen die verband houden met het onderwerp prostitutie/mensenhandel.

Inschatting door het korps Brabant-Zuid-Oost betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: GROEN

Aandachtspunten:

- doorgaan op de ingeslagen weg t.a.v. toezichttaak en opsporing mensenhandel;
- IKPS problematiek duurzaam oplossen;
- manier waarop het prostitutie controleteam bestuurlijke rapportages opstelt en verwerkt zal verder worden verbeterd

3.23 Limburg Noord

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BEL.DIENST
			nvt				

-Toezicht-

De legale branche is zo goed als 'schoon'. Van de plm. 44 clubs vragen 3 à 4 stuks nog het nodige aan extra controle-inspanningen. De misstanden die daar worden aangetroffen betreffen illegaliteit.

Minderjarige prostituees zijn sinds geruime tijd niet meer aangetroffen.

Er is geen proactieve inzet op de heimelijke prostitutie. Het korps reageert alleen wanneer, bijvoorbeeld uit de basispolitiezorg of uit restinformatie van een opsporingsonderzoek, zich zodanige signalen voordoen dat verder onderzoek geboden is. Tot ongeveer een half jaar geleden werd door het korps nog actief informatie ingewonnen ten behoeve van het detecteren van niet vergunde uitoefening van prostitutie (lees: heimelijke prostitutie). Dit 'scannen' van onder andere een aantal open bronnen is gestopt vanwege de functiewijziging van de betrokken medewerkster.

De stopzetting gebeurde mede in het licht van de voorziene overdracht van deze taak naar de gemeenten. Het ligt in de bedoeling dat gemeenten de eerste 3 stappen van de in totaal 4 stappen die samen het proces toezicht op de prostitutiebranche omvatten, binnen afzienbare termijn zullen gaan uitvoeren.

-Opsporing mensenhandel-

Het korps leunt voor de capaciteit van het onderzoeksteam dat zich met de aanpak van mensenhandel bezighoudt nog steeds voor het overgrote deel op het GOC van de KMar.

Vrij recent heeft een gesprek plaatsgevonden tussen de leiding van het korps en een hooggeplaatste leidinggevende van de KMar. Deze kon desgevraagd geen einde maken aan de inmiddels al jaren voortdurende onzekerheid betreffende de continuïteit van het GOC voor dit onderzoeksteam. Het korps zelf heeft tot nu toe verder geen actie ondernomen om een eventuele stopzetting van deze bijdrage te voorkomen.

-OM-

Het OM neigt helaas nog steeds vaak te grijpen naar de makkelijker bewijsbare 197a/b Sr. In combinatie met ontneming ipv het artikel mensenhandel (250a SR).

Bij het OM is onlangs een nieuwe mensenhandel OvJ aangesteld. Deze, zo leren de eerste contacten, blijkt zich zeer actief op te stellen voor het onderwerp.

Inschatting door het korps Limburg-Noord betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005:

Uitgedrukt in de volgende twee scenario's:

GEEL

Argumentatie:

- mensenhandel zal nog meer dan voordien moeten 'concurreren' met andere prioriteiten, belangen en ambities, vanwege de steeds grotere druk vanuit het prestatieconvenant;
- dit scenario is alleen van toepassing ingeval het GOC en de andere voorzieningen in het korps beschikbaar blijven.

ROOD

Argumentatie:

- dit scenario is van toepassing wanneer het GOC niet meer beschikbaar is voor de inzet op opsporingsonderzoeken mensenhandel

3.24 Limburg Zuid

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BEL.DIENST

-Toezicht/Opsporing-

De in het verslag van het korpsgesprek 2003 opgenomen frase betreffende de bedreiging voor het bestaansrecht van het RCMP (Regionaal Coördinatiepunt Mensenhandel en Prostitutie) is, althans de aanwijzingen daarvoor zijn zeer sterk, verdwenen. Het destijds met 4 FTE's bemande RCMP kent thans nog een bezetting van 3 personen. Die omvang lijkt nu voor de toekomst te zijn verzekerd. Bij controleacties wordt dit team zonnodig uitgebreid met medewerkers uit andere disciplines uit het korps. De voorziene reorganisatie wordt dit najaar aan het RGO voorgelegd. Als dit leidt tot positieve besluitvorming dan wordt het RCMP ondergebracht bij de VR.

Dan ontstaat als het ware een 'win-win' situatie omdat daarmee de borging van enerzijds de verbinding tussen prostitutie toezicht en opsporing mensenhandel een feit is en anderzijds de gewenste inbedding van het thema mensenhandel binnen het domein waar de zwacri-onderzoeken in beginsel plaatsvinden duurzaam is belegd. Deze situatie leidt onder andere tot een verhoogde capaciteit op het gebied van het toezicht omdat deze capaciteit niet meer wegvloei naar het opsporingsonderzoek wanneer men een slachtoffer van mensenhandel heeft gedetecteerd.

Van structureel toezicht op zowel de legale als de heimelijke branche is sprake. Het aantal geconstateerde misstanden is, ten opzichte van vorig jaar, licht afgenomen.

De vergunde bedrijven zijn min of meer als 'vrij van misstanden' te betitelen. Dit feit, in combinatie met de structurele capaciteitswinst door de genoemde structuurwijziging (onder voorbehoud dat de beslissing van het RGO op het reorganisatievoorstel inderdaad positief uitvalt) maakt dat het RCMP vastbesloten is haar pijlen in verhoogde mate op het heimelijke deel van de prostitutie te gaan richten.

-OM-

In de bijdrage van het OM aan de aanpak van mensenhandel is een significante verbetering opgetreden. Zo hebben 2 OvJ's de CPC cursus gevolgd wat in een merkbare verhoging van hun compassie met het onderwerp heeft geresulteerd. Een ander voorbeeld van deze verbetering is het feit dat het OM is teruggekomen op een eerder besluit om verdachten van mensenhandel niet te vervolgen.

-Bestuur-

Is positief kritisch betrokken bij het onderwerp. Dit blijkt onder andere uit de eigen initiatieven die door met name de grote vier gemeenten worden genomen in de verdere professionalisering van het toezicht. Het perspectief is dat in deze gemeenten op termijn sprake zal zijn van een substantiële bijdrage in niet alleen het administratieve toezicht maar ook in de feitelijke controles. Men denkt dan aan gemengde controles of zelfs controles door gemeenteambtenaren, echter niet nadat hen de noodzakelijke kennis en vaardigheden betreffende het onderwerp en de diverse risicofactoren is aangereikt.

Een aantal gemeenten zal vermoedelijk gaan participeren in een aantal zogenaamde 'BIBOB pilots'.

Inschatting door het korps Limburg-Zuid betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: **GROEN**

Aandachtspunt:

-prognose afhankelijk van de opname van het RCMP in de voorziene structuur

3.25 Flevoland

GEM/ALG	GEM/SPEC	OM	STV/ALG	STV/BER	STV/OPV	STV/BEG	BELDIENST
	Lelystad						

-Toezicht-

Het in het verslag van vorig jaar vermelde probleem met de gemeente Lelystad is nog steeds aan de orde. Het korps oefent in en voor deze gemeente geen toezicht uit omdat het vergunningstraject nog steeds niet afgerond. Lelystad ervaart nu zelf de problemen door toedoen van een onlangs ingediende vergunningaanvraag voor een nieuw te openen seksinrichting door een exploitant die momenteel al een vergunde parenclub drijft. Het verzoek van de gemeente Lelystad aan de politie om advies in deze werd direct gepareerd met de eis dan allereerst en ook energie te steken in de nog steeds openstaande vergunningaanvragen.

In het kader van een eerdere vergunningaanvraag had het korps de gemeente Lelystad gewezen op de wenselijkheid een BIBOB onderzoek op te starten. De gemeente had die onderzoeksmogelijkheid intern echter nog niet afgeprocedeerd.

Binnen de gemeente Almere bevindt zich de hoofdmoot van de prostitutiebranche van de regio Flevoland. Die gemeente is zeer actief op dit dossier in tegenstelling tot de eerder genoemde gemeente. De zorg die het korps vorig jaar uitsprak vanwege de op handen zijnde inkrimping van het korps is enigszins verminderd. Zoals de zaken er nu voorstaan hoeft de sterkte in 2006 niet uit te komen op 950 maar op ruim 1000 FTE's.

Het geringe aantal vergunde seksinrichtingen in Flevoland (exclusief Lelystad waar het vergunningstraject nog niet is afgerond en het korps dienaangaande geen toezicht uitoefent) is vrij van misstanden.

Van structurele inwinning van informatie ten aanzien van de heimelijke seksindustrie is nog geen sprake. Men komt wel in actie als de omstandigheden daar toe nopen. Het korps heeft voor die inwinning van informatie ten aanzien van de heimelijke industrie mede gewacht op de uitkomsten van het HON-traject. Nu deze beschikbaar zijn richt het korps zich in het kader daarvan nu op de gemeenten voor het nemen van maatregelen die leiden tot de uitvoering van de eerste 3 stappen binnen deze vorm van toezicht. Het korps zal zich constructief opstellen bij de opzet van een en ander in de diverse gemeenten. Met de gemeente Almere is het korps al in gesprek over dit onderwerp.

-Opsporing-

De zaak 'Kraggenburg' heeft aangetoond dat het korps Flevoland in staat is onderzoeken met een dergelijke aard, omvang en ernst naar behoren aan te kunnen pakken, althans dat oordeel is afkomstig uit de mond van de landelijk projectleider van het Project Prostitutie/Mensenhandel dNP, de heer R. Coster. Dit onderzoek loopt momenteel nog. Vooral het digitaal uitrecheren van de 'chatsessies' vergde en vergt nog een forse capaciteit. Er zijn echter voldoende tactische gronden die deze korpsinspanning rechtvaardigen.

-OM-

Naar aanleiding van genoemd opsporingsonderzoek heeft het OM een bijeenkomst van alle Officieren van Justitie georganiseerd ten behoeve van een professionele reflectie enerzijds en anderzijds ten dienste van de gewenste borging van kennis ingeval één of meer officieren mocht uitvallen. Deze actie is door het korps zeer op prijs gesteld.

Inschatting door het korps Flevoland betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: GROEN

Aandachtspunten:

- nieuwe toezichthouders opleiden t.b.v. de continuïteit van de toezichtkwaliteit;
- inzetten om de gemeenten te bewegen de eerste 3 stappen te laten doen in het toezicht op de heimelijke seksindustrie;
- als korps volledig effect oogsten van alle maatregelen die in relatie staan tot het tegenhouden van ongewenste situaties en exploitanten;
- borgen van participatie (L)OOM binnen de regionale recherche.

3.26 Bovenregionale Recherche

3.26.1 De taken van de BR:

De taken die de BR in relatie tot de opsporing van mensenhandel uitvoert zijn als volgt te duiden. Wanneer sprake is van delicten die een zodanige maatschappelijke impact hebben en qua aard en omvang de capaciteiten (kwantitatief en/of kwalitatief) van de regiokorpsen overstijgen is de BR in principe de eerstvolgende rechercheorganisatie die kan worden ingeschakeld. Ook zijn een aantal met name genoemde delicten (de zogenaamde 'aandachtsgebieden') waaronder mensenhandel, die op uitzonderingen na (vanwege hun kleinschaligheid), vrij snel in aanmerking komen voor aanpak door de BR. Bij mensenhandel is de regio-overstijgende dan wel grensoverschrijdende karakteristiek van dit delict een reden voor deze specifieke aanwijzing. Het delict mensenhandel is niet hoger geprioriteerd in vergelijking met de andere met name genoemde delicten. Een grensoverschrijdend onderzoek wordt ook door de BR uitgevoerd mits deze van korte duur is. Voor langlopende grensoverschrijdende onderzoeken is de NR (Nationale Recherche) de aangewezen instantie.

3.26.2 Rol BR team Noord-Oost Nederland in relatie tot de opsporing van mensenhandel

In het afgelopen jaar heeft het BR team Noord-Oost Nederland geen opsporingsonderzoeken mensenhandel uitgevoerd. Gelet op de eerder vermelde toewijzing van aandachtsgebieden is de verwachting dat dit het komende jaar (weer) wel het geval zal zijn. Reden temeer om opnieuw vast te stellen hoe dit team is gepositioneerd en welke informatierelaties er bestaan dan wel zullen worden aangebracht.

Het BR team Noord-Oost Nederland (nader te noemen: BR NON) is een van de zes BR teams. In de opzet van de BR spelen, volgens BR NON, de volgende twee aspecten een cruciale rol in de beoogde werking van dit instituut:

1. Positionering
2. Informatievoorziening

Ad 1:

Is al in het verslag van het gesprek in 2003 beschreven. De opzet voor de positionering van de Bovenregionale Recherche en het BR NON in het bijzonder is ten opzichte van datgene dat in dat gespreksverslag is vermeld niet gewijzigd.

Ad 2:

Is reeds in het verslag van het gesprek in 2003 beschreven. De opzet en inrichting van de informatievoorziening van de Bovenregionale Recherche en het BR NON in het bijzonder is ten opzichte van datgene dat in dat gespreksverslag is vermeld niet gewijzigd.

De ervaringen die in 2004 met deze structuur zijn opgedaan zijn positief. *BR NON* benadrukt nogmaals dat in hun ogen de Nederlandse politie in deze het beste gediend is met een structuur die bestaat uit twee lagen. De eerste laag bestaat uit de regiokorpsen. De tweede laag wordt ingevuld door de BR teams en de NR. In ieder geval dient voorkomen te worden dat er naast deze laag nog een laag ontstaat waarin zowel expertise als informatie worden geconcentreerd.

Een belangrijke voorwaarde daarbij is het leggen van een duurzame verbinding vanuit deze structuur met de lokale problematiek. De huidige informatiesystemen, in gebruik bij regiokorpsen alsmede de BR teams en de NR, zijn niet toegerust om te voldoen aan deze opzet.

Participatie regiokorpsen

Voor de invulling van de behoefte aan expertise heeft de BR NON dit jaar met succes een beroep gedaan op de regiokorpsen. Zowel qua invulling van de vraag naar capaciteit als expertise hebben de korpsen naar tevredenheid gepresteerd. Duidelijk minder tevreden is men over de informatie die men van regiokorpsen ontvangt.

Zo is er onvoldoende sprake van analyse maar ook aan de startinformatie dient nog het nodige verbeterd te worden. De voorwaarden die het team stelt aan de onderzoeksvoorstellen van de korpsen zijn samengevat als volgt:

-de 'wat' vraag dient goed in beeld gebracht te zijn;

-er dient meer (tactische) informatie te zijn dan alleen die over het fenomeen;
-de startinformatie moet de basis kunnen vormen voor een goed plan van aanpak
BR NON stelt dat, wanneer de informatie aan deze voorwaarden zou voldoen, er zeker 15 tot 20 procent zou kunnen worden bespaard op de doorlooptijd van een opsporingsonderzoek.

Bijdrage KLPD dNRI

In het verslag van het gesprek in 2003 is opgenomen welke eisen het BR NON stelt aan de dNRI. Het gaat om het volgende.

- juridische ondersteuning (nationaal en internationaal);
- internationale informatiedeling en opsporing;
- analyse;
- trends, methodieken, etc.;
- valkuilen (tactisch, methodisch, etc.);
- preventie-advies

Dit mede vanwege het feit dat de BR rechercheurs vooral generalist zijn. *BR NON* verwacht van de dNRI de competentie om haar rechercheurs op een thema (bijvoorbeeld de aanpak van mensenhandel) vanuit alle relevante aspecten bezien, adequaat te informeren voor, tijdens en na een onderzoek.

De attitude van de dNRI is in 2004 duidelijk verbeterd. Er is nu veel meer dan voorheen sprake van een klantgerichte houding. Met de recente aanwijzing van de vier aandachtsgebieden voor de BR en NR is het nu aan deze dienst om de intelligence aan deze opsporingsdiensten te leveren.

BR NON schetst hun, op ervaring gebaseerde, opvatting dat een belangrijke randvoorwaarde voor succesvol bovenregionaal en nationaal opsporen bestaat uit het bundelen van zowel de kennis als de expertise op de aandachtsgebieden. Versnippering van beide aspecten leidt ontegenzeggelijk tot ineffectiviteit.

De uitdaging die nu voorligt bestaat in het zo goed mogelijk inweven van de door de dNRI te leveren intelligence binnen de, door middel van kennis en expertise van BR en NR opgebouwde, tactische slagkracht. Een professioneel vormgegeven wederkerige afhankelijkheid tussen kennis/expertise en intelligence enerzijds en het tactisch/operationele anderzijds, zou niet alleen de gewenste ontwikkeldynamiek ten goede komen maar ook borg staan voor een duurzaam behoud van kennis wanneer sprake zou zijn van wijziging van de nu benoemde aandachtsgebieden. In het licht daarvan is *BR NON* voorstander van het aangaan van een joint venture tussen deze opsporingsorganisaties en de NR.

Gegeven het feit dat het delict mensenhandel als nationaal thema is benoemd, is *BR NON* dan ook voorstander om de expertise en intelligence terzake dit thema te koppelen aan de tactische/operationele uitvoering. Ergo, in de huidige situatie dit aspect tot de verantwoordelijkheid te maken van de NR (team Noord-Oost Nederland).

3.26.3 Rol BR team Haaglanden/Hollands-Midden in relatie tot de opsporing van mensenhandel

In het afgelopen jaar heeft het BR team HGL/HM een aantal opsporingsonderzoeken mensenhandel uitgevoerd. Gelet op de eerder vermelde toewijzing van aandachtsgebieden is de verwachting dat dit ook in 2005 weer het geval zal zijn. Reden temeer om vast te stellen hoe dit team in 2004 heeft geopereerd op dit dossier. De concrete vraag die hier voorligt is: 'werkt de hiervoor geschetste opzet'?

Specifieke aandachtspunten daarbij zijn:

- 1 de operationele uitvoering
- 2 de informatievoorziening

Ad 1:

Binnen de operationele uitvoering van opsporingsonderzoeken mensenhandel valt het de vertegenwoordigers van het BR HGL/HM op dat er sprake is van verschillende percepties op de scope van de onderzoeken waarop genoemde opsporingsinstantie zich zou moeten richten. Enerzijds is men de mening toegedaan dat de BR teams met name de instituten zijn waar de opsporingsonderzoeken met een duidelijk hoofdaandeel van buitenlandse dadergroepen behoren te worden uitgevoerd. Een andere mening is daar juist mee in tegenspraak omdat zij vindt dat de BR teams zich sec zouden moeten richten

op de binnen Nederland aangetroffen slachtoffers mensenhandel. BR HGL/HM is pleitbezorger voor de eerste opzet.

Volgens hen kunnen de BR teams alleen effectief opereren wanneer de opsporingsonderzoeken mensenhandel ook tot in het buitenland reiken. Dit achten zij niet alleen noodzakelijk voor het vergaren van het bewijs ('heterdaad' maakt mensenhandel in de rechtszaal makkelijker te bewijzen), maar juist ook voor het leveren van het bewijs voor het gegeven dat sprake is van een handelwijze in georganiseerd verband.

Ingeval van het delict mensenhandel is het daarnaast hoe dan ook toch noodzakelijk ook in het thuisland van een slachtoffer te opereren vanwege de vaak noodzakelijke samenwerking met plaatselijke collega's en ook voor het opsporen van het slachtoffer wanneer zij in Nederland verhoord dient te worden door de RC. Binnen een vorig jaar uitgevoerd opsporingsonderzoek mensenhandel dat zich uitstrekte tot in Bulgarije heeft men met de verantwoordelijke instanties in dat land samengewerkt op grond van rechtshulpverzoeken.

Naar de mening van BR HGL/HM is een opsporingsonderzoek mensenhandel in beginsel altijd 'BR-waardig'. Zowel in het geval men de slachtoffers als invalshoek verkiest maar ook wanneer men het delict vanuit de dader(s) beschouwt vraagt dit delict vanwege haar aard en veelal ook vanwege haar omvang om een aanpak door de BR. Een uitzondering hierop is de lokale 'loverboy' kwestie. Deze opsporingsonderzoeken kunnen door gekwalificeerde rechercheurs van een korps worden uitgevoerd. In het verlengde hiervan houdt BR HGL/HM een pleidooi deze 'toedelingsdiscussie' te sluiten in het voordeel van de BR teams en voortaan de aandacht sec te richten op de prioritering van het delict mensenhandel ten opzichte van andere kapitale delicten. Die zou wat BR HGL/HM betreft een hogere moeten zijn.

BR HGL/HM is daarnaast van mening dat de opsporingsonderzoeken mensenhandel zich ook zouden moeten uitstrekken tot de bronlanden van dit delict in de verwachting dat hierdoor uiteindelijk ook in die landen een zekere mate van preventief effect (dreiging naar potentiële daders en tevens een beter besef van de risico's bij potentiële slachtoffers) kan ontstaan.

Doordat de BR teams zo'n hechte relatie met de regiokorpsen hebben vanwege de door hen geleverde informatie en expertise als onontbeerlijke randvoorwaarden, vinden zij dat opsporingsonderzoeken mensenhandel in beginsel thuishoren bij de BR teams. Indien er echter een duidelijk verband bestaat met dadergroepen en/of terreinen waar de NR zich op richt dan zou de NR het mensenhandelaspect binnen het totaalonderzoek ook kunnen oppakken, eventueel in samenwerking met de BR teams en/of regiokorpsen.

Die expertise (voor dit delict: zedenexpertise) beschouwt het BR HGL/HM als een van de twee cruciale randvoorwaarden voor een succesvolle aanpak (zowel in de voorbereiding als in het opsporingsonderzoek) van mensenhandel door de BR teams. De aanpak van mensenhandel is, gerelateerd aan andere zware misdrijven, niet alleen kostbaar (de politie draait op voor de hoge kosten aan tolken/vertalers) maar ook, naar strategische- en tactische maatstaven gemeten, complex. De aard van het delict maakt dat een onderzoek vraagt om een nauwkeurige dosering en timing van de politieke inzet. Zo dient bijvoorbeeld de uiterste zorg uit te gaan naar de slachtoffers en ook de aanhoudings- en verhoorfase zijn veel omvangrijker in vergelijk met andere kapitale delicten.

Ad 2:

In de aanvangsfase van het BR team HGL/HM is men zelf actief geweest in het verwerven van de vereiste informatie. Met name het Team Commerciële Zedenzaken van het korps Haaglanden bleek in staat een substantiële bijdrage te leveren aan het opbouwen van de gewenste informatiepositie. Het Bureau Recherche Informatie (BRI) van genoemd korps, noch de recent geïntroduceerde landelijke NIC-RIC structuur, kon een dergelijk aandeel destijds leveren. Nu is daarin een verbetering opgetreden en levert het BRI van het korps Haaglanden wel een bijdrage van betekenis in een lopend opsporingsonderzoek.

De sleutel voor een goede informatiepositie ligt volgens *BR HGL/HM* bij een kwalitatief hoogwaardige aangifte. Voor dit doel is een vragenlijst ontwikkeld die als hulpmiddel bij het aangifteproces kan worden

gebruikt. In de praktijk blijkt dat deze slechts door een enkele rechercheur wordt aangewend. De kwaliteit van de informatie bij het merendeel van de aangiftes mensenhandel is daardoor nog onder de maat. Een aangifte van de juiste informatie kwaliteit maakt de inzet van de BR aanzienlijk effectiever.

Daarnaast houdt *BR HGL/HM* een pleidooi om een duidelijke scheiding aan te houden bij de registratie van de activiteiten in het kader van het bestuurlijk toezicht op de prostitutiebranche. Het is van het grootste belang het juridisch fundament onder de informatie, die later van belang is binnen een opsporingsonderzoek, zuiver te houden. Een rigide scheiding tussen de bestuurlijke informatie (bestuurlijke rapportages) en de opsporingsinformatie (processen-verbaal van bevindingen) maakt dat de bewijsvoering in het strafproces zonder voorbehoud kan worden gestaafd op de daarvoor geschikte informatie. Een andere wezenlijke tactische randvoorwaarde is het beschikken over een aangifte cq. verklaring van een slachtoffer. Het maakt de bewijsvoering aanzienlijk lastiger wanneer men de opsporingsinzet grotendeels of geheel heeft gebaseerd op louter CIE-informatie.

De BR teams hanteren de standaard voorwaarde dat binnen elk opsporingsonderzoek ook financieel gerechercheerd wordt ten behoeve van het kunnen genereren van een ontnemingsvoorstel.

3.27 Nationale Recherche

3.27.1 Opzet NR:

Vanaf 1 juli 2003 is de Nationale Recherche formeel in werking getreden. Het inmiddels vergevorderde inrichtingsproces zal per 31 december 2004 afgerond zijn. Deze rechercheorganisatie maakt deel uit van het KLPD en wordt rechtstreeks aangestuurd door de landelijke driehoek; de hoofdofficier van het Landelijk Parket, de korpsbeheerder KLPD en de Korpschef van het KLPD.

De volgende onderdelen zijn per 1-7-03 opgegaan in de Nationale Recherche.

- kernteams
- landelijk rechercheteam
- UMS (unit mensensmokkel)
- USD (unit synthetische drugs)
- XTS teams

3.27.2 De taken van de NR:

De generieke taak van de NR behelst het bestrijden van zware en georganiseerde (inter)nationale criminaliteit en gecompliceerde internationale rechtshulpverzoeken. In deze generieke taakstelling zijn twee voor dit onderwerp relevante 'aandachtsgebieden'. Deze vier zijn:

- mensenhandel
- mensensmokkel

De taken van de NR in relatie tot mensenhandel:

De taken die de NR in relatie tot de opsporing van het delict mensenhandel uitvoert zijn als volgt te duiden. Wanneer sprake is van mensenhandel en het opsporingsonderzoek lijkt qua aard en omvang de capaciteiten (kwantitatief en/of kwalitatief) van de regiokorpsen te overstijgen is de BR in principe het eerstvolgende recherche-instituut dat kan worden ingeschakeld. Een grensoverschrijdend opsporingsonderzoek vindt eveneens door de BR plaats mits dit van korte duur is (plm. 3 maanden). Voor langlopende grensoverschrijdende onderzoeken is de NR het aangewezen recherche-instituut voor de uitvoering van het opsporingsonderzoek.

Ten aanzien van de aanpak van zich als 'onaantastbaar' gedragende criminelen is het standpunt van de NR dat zij ook voor de aanpak van dergelijke fenomenen voor zichzelf een rol ziet weggelegd met dien verstande dat de NR in de beginfase zelf niet zal kiezen voor een dergelijke vaak zeer complexe zaak.

3.27.3 Expertise

Een deel van de expertise die benodigd is om het delict mensenhandel effectief te bestrijden is voorhanden binnen de regiokorpsen. Daarbij dient te worden opgemerkt dat deze expertise zich vooral manifesteert op het terrein van het herkennen van de signalen van dit delict en de kennis en ervaring die nodig is voor het op de juiste wijze bejegenen van de slachtoffers. Anders is het gesteld met de expertise die ligt op het terrein van de complexe, langdurige en/of grensoverschrijdende opsporingsonderzoeken mensenhandel. Voor de aanpak van dergelijke onderzoeken zijn de BR en de NR intrinsiek geoutilleerd. De NR huldigt in deze het principe van 'learning by doing'.

Omdat de NR immers al beschikt over een uitgebreid internationaal netwerk (ook die met de in relatie tot het delict mensenhandel genoemde bronlanden) verwacht zij al in de loop van 2005 de eerste resultaten te kunnen afleveren. Men ziet e.e.a. dan meer uitgedrukt in termen van 'opbouwen/uitbouwen' van expertise en samenwerkingsrelaties dan van 'aanvangen/opstarten'.

3.27.4 Ontwikkeltraject 2005

Met het voorgaande als vertrekpunt definieert de heer Boersma een ontwikkeltraject, mede ingegeven door een aantal ontwikkelingen in de context, dat in 2005 zijn beslag dient te krijgen. Eén van de voornaamste daarvan is de beëindiging van het Project prostitutie/mensenhandel dNP.

De NR ziet daarin een kans om de aansluiting bij bestaande netwerken op het aandachtsgebied mensenhandel te realiseren dan wel te verstevigen.

Het genoemde ontwikkeltraject omvat onder andere het volgende:

- kenbaar maken van de rol van de NR in relatie tot de aanpak van mensenhandel;
- expertise ontwikkelen en verankeren in eigen expertisecentrum;
- besluitvorming uitlokken betreffende de ontwikkeling van een CBA op het delict mensenhandel (de NR heeft de ambitie om dit zelf te doen)
- participatie van de NR in de expertgroep mensenhandel

Inmiddels participeert de NR al in het (L)OOM –Landelijk Operationeel Overleg Mensenhandel.

Informatievoorziening:

De NR stelt zich op het standpunt dat de NR haar eigen intelligence (in de meest brede zin van het begrip, waaronder verstaan wordt het: inwinnen, verwerven, veredelen, analyseren) opbouwt, op grond waarvan men kan komen tot een projectvoorstel. Men beschouwt intelligence als de primaire ondersteunende voorwaarde voor het tactisch proces binnen de opsporing.

In die zin doet zich qua opzet thans de situatie voor dat de opschaling van de uitvoering van opsporingsonderzoeken mensenhandel, afhankelijk van hun aard, complexiteit en omvang, duidelijk belegd is. Beginnend bij de regiokorpsen tot en met de BR en NR.

Voor wat de intelligence betreft is die duidelijke en werkbare structuur er thans niet.

Dit, gevoegd bij het door de NR geformuleerde standpunt dat intelligence en opsporing zo dicht mogelijk aan elkaar gekoppeld dienen te zijn, maakt dat de NR de behoefte uitspreekt dit vraagstuk op afzienbare termijn binnen de daartoe aangewezen echelons geagendeerd te zien.

Ambitie betreffende de te bereiken resultaten in 2005

- tenminste 3 opsporingsonderzoeken mensenhandel (met nationaal/internationaal verband) uitgevoerd;
- de medewerkers hebben, qua expertise, na een 'grove' kennismaking al in beperkte mate kunnen adviseren/opsporen;
- er is een CBA mensenhandel geïnitieerd en (deels) uitgevoerd door de NR.

3.28 dNRI

	RR	NHN	HGL	GM	FLE	MWB	LZ	LN	KL	IJSL	UTR	TW	GVS	BN	HM	ZWL	ZHZ	GRO	ZLD	NOG	DR	FR	GZ	AA	BZO
(L)OOM									nvt																
IKPS		nvt																							

-IKPS-

Het KLPD dNRI heeft op eigen initiatief een onderzoek uitgevoerd naar de beschikbaarheid en werking van het door haar uitgebrachte informatiesysteem IKPS (volgsysteem slachtoffers mensenhandel). Uit dit onderzoek blijkt dat de functionaliteit van het systeem voldoet maar dat korpsen soms voor een lange periode niet over deze functionaliteit kunnen beschikken. De oorzaak van deze tekortkoming berust, zo blijkt uit het onderzoek, hoofdzakelijk in de korpsen zèlf, althans in de wijze waarop de ICT-services zijn ingericht en/of ondersteuning bieden voor dit systeem.

Het KLPD dNRI heeft inmiddels een beheerder full-time aan het IKPS gekoppeld die direct op hulpverzoeken uit de korpsen kan reageren, met dien verstande dat hij geen invloed heeft op de lokale ICT-services maar deze wel adequaat kan informeren.

-(L)OOM-

Het KLPD dNRI heeft een verbinding op operationeel/tactisch niveau met de korpsen betreffende het thema mensenhandel. Dit structurele overleg fungeert als doorgeefluik tussen korpsen en het KLPD dNRI betreffende mensenhandel gerelateerde onderwerpen. Een lid van IEM zit dit forum voor. In dit overleg hebben in principe alle korpsen zitting. Door onder andere personele mutaties of andere praktische redenen zijn korpsen niet altijd vertegenwoordigd. Een beperkt aantal korpsen neemt weinig of nooit deel aan dit overleg. Dat de rol van informatie-makelaar van het IEM waardevol is leert een analyse die zij uitvoerde op een bepaald domein binnen de horeca-wereld. Een daaraan gerelateerde vraag richting korpsen leverde 'tassen met informatie' op. Een initiatief van het IEM om hiermee een nadere analyse te starten werd door een korps niet op prijs gesteld vanwege het argument dat deze (L)OOM structuur voor het thema mensenhandel naast de zogenaamde NIC-RIC structuur niet voor dergelijke analyses is bedoeld. Het initiatief is daardoor niet doorgezet.

-Rol KLPD dNRI na einde project per 1-1-2005-

Met de instelling van het landelijk project prostitutie/mensenhandel DNP heeft het KLPD dNRI zich aangeboden de rol van 'duwer' op zich te nemen. Dat betekende inbreng van kennis en capaciteit (het korps Haaglanden heeft zich destijds opgeworpen als 'trekker' van dit project).

Met de ophanden zijnde beëindiging van het landelijk project in het vooruitzicht geeft het KLPD dNRI aan zich te beraden op haar eventuele rol in de periode na deze beëindiging.

Inschatting door het KLPD dNRI betreffende de realisatie van de doelstellingen project prostitutie/mensenhandel DNP eind 2005: GROEN:

Argumentatie:

-het KLPD dNRI bevindt zich nog in de transitiefase van het opnieuw inrichten van het informatieproces en zal daarin nog zwaar dienen te investeren;

-mede door toedoen van de momenteel tijdelijk aan het IEM gelieerde extra capaciteit (zie verslag) verwacht het KLPD dNRI haar producten en diensten te kunnen leveren die door de omgeving van haar worden verwacht

3.29 De Koninklijke Marechaussee

-Korpsvertegenwoordiger-

Op 1 april 2004 gaat de korpsvertegenwoordiger van de KMar bij de expertgroep prostitutie/mensenhandel, de kapitein J. Bosma, met FLO. Gesproken is over de opvolging van de heer Bosma. De KMar heeft aangegeven zich actief in te zetten voor een tijdige overdracht van deze vertegenwoordiging naar een andere medewerker van de KMar.

-Huidige situatie GOC's-

De oorspronkelijke taakstelling van de tien GOC-teams Zuid/Oostgrens was assistentie verlening aan de regiokorpsen ter bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit. Uitgangspunt daarbij was dat vijf van de teams bestemd waren voor de bestrijding van mensensmokkel en de overige teams voor bestrijding van andere grensoverschrijdende vormen van criminaliteit, waaronder mensenhandel.

De gehele GOC capaciteit bestond in 2003 uit 91 Fte'n (13 teams van 7). De capaciteit van de drie grote steden (21 Fte'n) is in 2004 door de KMar teruggetrokken en gevoegd bij een nieuwe capaciteit van 36 Fte 'n uit het actieplan terrorisme en veiligheid. Uit deze capaciteit van 57 Fte 'n zijn drie teams van elk geformeerd (15 x 3= 45 Fte). De overige 12 Fte 'n zijn voorlopig ingezet ter verbetering van de informatiehuishouding van de KMar. De drie teams (1 op Schiphol en 2 in Utrecht) gaan zich in hoofdzaak bezig houden met migratiecriminaliteit met een nationale dan wel bovenregionale uitstraling. In afwachting van de wijziging ten aanzien van de bevoegdheden voor de KMar doen ze alleen nog onderzoeken uit haar eigen taakstelling.

Gezien het hierna beschreven bevoegdhedenaspect kunnen deze teams derhalve geen mensenhandel onderzoeken doen op grond van informatie van de politie (niet taakgerelateerd).

Met betrekking tot de overige GOC capaciteit heeft de bestuursraad van de KMar voorlopig uitgesproken dat 50% ter beschikking moet zijn voor mensensmokkel (ook voor eigen KMar onderzoeken) en 50% voor overige delicten.

Bij Justitie wordt thans gedacht aan het geheel terugtrekken van de GOC capaciteit ten gunste van de 100% drugscontrole op Schiphol.

Daarnaast is KMar aan het reorganiseren. Er komen naast Schiphol drie districten Oost, West en Zuid en een district Landelijke eenheden. In het verlengde daarvan is er thans een project tot herinrichting van de recherche bij de KMar. Een wezenlijk onderdeel hiervan is het integreren van de GOC-teams in de recherchecapaciteit van de districten.

-Visie KMar op ontwikkelrichting GOC-teams en recherchecapaciteit-

Indien sprake is van wijziging van de bevoegdheden dan kan de KMar zelfstandig onderzoeken migratiecriminaliteit doen of kan er in het kader van samenwerking een beroep op KMar recherche capaciteit worden gedaan. Dit onder de voorwaarde dat een aantal randvoorwaardelijke zaken deze opzet inmiddels mogelijk maken dan wel faciliteren.

De belangrijkste daarvan is de eerder genoemde bevoegdheid, op korte afstand gevolgd door de informatievoorziening. Toegang tot en het delen van informatie tussen de politie en de KMar is daarbij een absolute randvoorwaarde. Inmiddels zijn een aantal stappen gezet om dit vraagstuk te agenderen.

Dit past in het beleid dat onlangs is afgesproken tussen de korpsleiding van de KMar en de KLPD. De KMar zal in beginsel zoveel mogelijk de aanpak van mensensmokkel en documentenfraude voor haar rekening nemen en de politie de aanpak van fraude met betaalmiddelen alsmede mensenhandel. Een en ander corresponderend met de uitgangspunten in de visie op de politieke vreemdelingentaak. Een aantal politiekorpsen heeft daartoe recentelijk speciale teams opgericht die zich gaan richten op de aanpak van identiteitsfraude.

Vanwege de vorming van de Nationale en Bovenregionale Recherche hebben regiokorpsen capaciteit ter beschikking gesteld. Beide opsporingsorganisaties hebben de bestrijding van mensenhandel opgedragen gekregen als één van de aandachtsgebieden waarop zij zich dienen te richten.

De overblijvende recherche capaciteit wordt voor lokale (regio) doeleinden ingezet. De heersende mening van die korpsen is dan ook dat grensoverschrijdende onderzoeken (lees: ook opsporingsonderzoeken mensenhandel) voor de bovenregionale recherche zijn. Dit heeft als gevolg dat de regio 's over het algemeen geen energie meer steken in dergelijke onderzoeken waarvoor de capaciteit van de GOC-teams mede is bedoeld.

Het GOC-team Arnhem is om die reden dan ook teruggegeven aan de KMar.

In het licht van bovenstaande sluit de visie van de KMar inzake de ontwikkeling van haar totale researchcapaciteit hier nauwgezet bij aan. De KMar ziet dan op termijn een zinvolle bijdrage weggelegd van haar capaciteit en expertise op het gebied van de bestrijding van mensenhandel. Afhankelijk van de karakteristieken van een opsporingsonderzoek mensenhandel kan de KMar toegevoegde waarde leveren ten behoeve van de specifieke kwaliteit die vereist is zoals bijvoorbeeld vreemdelingrechtelijke aspecten en reisdocumenten.

Aandachtspunt voor 2005:

- op korte termijn een IKPS (= slachtoffersysteem mensenhandel) aansluiting realiseren op Schiphol en de infodesk van de KMar te Utrecht;
- organiseren van een bijeenkomst met als doel het verbeteren van de informatie-uitwisseling tussen de KMar en de politie op het thema mensenhandel

4 Overzicht onderzoeken mensenhandel

Opsporingsonderzoeken mensenhandel van 1-1-2004 tot 1-10-2004

	RR	NHN	HGL	GM	FLE	MWB	LZ	LN	KL	IJSL	UTR	TW	GVS	BN	HM	ZWL	ZHZ	GRO	ZLD	NOG	DR	FR	BZO	GZ	AA	
Fase 1																										
Aantal onderzoeken mensenhandel																										TOTAAL
Gestart	13	11	33	19	4	20	3	2		32	132	65	5	80			31	6	8		22	55	8	55	604	
Gestopt	7	6	13		4					14	108	39		78			21		1		8	13	1		313	
Door onv. opsporingsindicatie	7	5	9		4	20				8	85	37		78			9		1		8	13	1		285	
Door info/aangifte te oud			2																						2	
Door overdracht aan andere regio		1	2	1						6		2	1				8		1						22	
In opdracht OvJ (plankzaak)									1								4		1						6	
Fase 2																										
Gestart	6	1	20	2		2	3	2	1	18	19	7	4	21			10	4	4	9	8	42	4	23	210	
Gestopt	2	1					1			13	17	3		16			4						6		63	
Door onv. Opsporingsindicatie	2	1									5			13			3			2		4			30	
Door onv. bewijs te verwachten										2													2		4	
Door andere strafb. feiten dan mensenh.										11	10	3	2	1						1					28	
Dood verdachte										11	1														12	
Door overdracht aan andere regio						1					1			2						4		2			10	
In opdracht OvJ (plankzaak)									1								1								2	
Fase 3																										
Gestart	4	1	20	2	1	2	1	1		3	5		5	2			6	1	4		8	36	7	13	122	
Dossier ingeleverd bij OM	2	1	9	2	1	2	1	1	2	1	3		4	2	2	3	6	1	1	1	5	18	6	13	87	

NB: Met het korps Groningen kon geen afspraak voor een korpsgesprek worden gemaakt

5 Good practices

ZWL

Zaanstreek-Waterland zelf komt vanwege capacitaire redenen niet toe aan financieel rechercheren. Toch heeft zij een werkbare modus gevonden om de daders in financieel opzicht fors aan te pakken. Eerst werd contact opgenomen met de SIOD. Uit dit contact vloeide achtereenvolgens ook een bijdrage voort van zowel de FIOD als ook van de Gemeente Zaanstad. Met deze integrale benadering hoopt men de dader(s) financieel maximaal te treffen, vanzelfsprekend naast het aflopen van het traject conform het reguliere strafrecht.

BZO

Een kenmerkend aspect hierbinnen is het gegeven dat niet alleen de functie van korpsprojectleider in deze opzet is geborgd maar dat deze daarnaast ook vanuit zijn themaverantwoordelijkheid (mensenhandel) direct gerelateerd is aan zowel het opsporingsproces als de daaraan gelieerde intelligence. Mede omdat deze structuur tot op heden nog niet eerder bekend werd bij het landelijke project prostitutie/mensenhandel DNP en het feit dat deze wellicht optimaal beantwoord aan het ideaalscenario voor koppeling van toezicht op de prostitutiebranche en de koppeling naar de opsporing van het delict mensenhandel, zoals geschetst in de korpsmonitor 2003, wordt dit als zgn. 'good practice' gekwalificeerd en ook naar andere belangstellenden door het landelijke project als zodanig gecommuniceerd.

LN

Bij opsporingsonderzoeken mensenhandel zoekt men altijd naar wegen om de dader(s) ook in financieel opzicht te raken. Dat deze houding succesvol kan zijn blijkt uit een voorbeeld waarin door het OM conservatoir beslag werd gelegd op de woning van een pedofiel die zijn woning gebruikte om kinderen te lokken en daar de strafbare feiten te plegen. In een andere zaak werden tijdens de zitting geldbedragen aan de slachtoffers toegekend. Een ander relevant gegeven is dat het korps na elke veroordeling de zaaksinformatie levert aan de FIOD.

LZ

De eerste concrete resultaten van de inzet van de CIE in de bijdrage aan de aanpak van mensenhandel zijn geboekt. Voor een aantal opgestarte opsporingsonderzoeken mensenhandel in Limburg-Zuid gold zelfs dat deze (mede) op processen-verbaal van de CIE konden worden opgestart.

HGL

Uit diverse observaties (onder andere: CIE informatie en telefoontaps) ontstaat de indruk dat er naar de branche toe sprake is van een concrete dreiging die effect sorteert naar de betreffende doelgroep. Dat die dreiging nu en in de toekomst in geen enkel opzicht mag verslappen is daaruit tevens duidelijk geworden. Die doelgroep is hier weliswaar gemarkeerd als 'prostitutiebranche' maar algemeen bekend is dat de prostitutie slechts één van de uitwassen is van een domein dat gericht is op crimineel gewin. In die zin zijn er sterke aanwijzingen dat de inspanningen van politiezijde in

deze, uiteraard als onderdeel van een systeem van bestuurlijke- en andere maatregelen, daadwerkelijk zorgdragen voor datgene dat in het begrip 'tegenhouden' ligt opgesloten. Dit naar analogie van wat mede door de Wet Bibob wordt nagestreefd. Hiermee wordt tevens in belangrijke mate invulling gegeven aan wat één van de belangrijkste doelen is van de opheffing van het bordeelverbod.

Voor het korps betekent dit dat zij zich zal dienen in te spannen voor het op niveau houden van deze inzet. Dit in het licht van de huidige tijdgeest waarin concreet telbare (primair repressieve) output het adagium lijkt te zijn als representant van het verantwoordingsparadigma zoals door de centrale overheid wordt gehanteerd.

De korpsvertegenwoordigers zijn zich bewust dat de uitdaging in deze ligt in het onderbouwen van de stelling dat het loslaten van deze inzet uiteindelijk zal leiden tot meer en blijvende repressieve inzet.

ZHZ

Het voornemen bestaat om die omvang volgend jaar te verdubbelen.

Dit laatste besluit vindt zijn grondslag in de ervaringen binnen de huidige prostitutie controle. Daar blijkt de inmiddels opgebouwde band met de exploitanten en prostituees in de vergunde branche tot steeds meer tips over heimelijke vormen van prostitutie te leiden. Overigens genereert dit netwerk ook tips over andere misstanden in de volle breedte van het criminele spectrum.

MWB

Een belangrijke signaalfunctie betreffende de mogelijke aanwezigheid van mensenhandel is op verzoek van het opsporingsteam mensenhandel georganiseerd via de gemeenten. Indien een persoon binnen een afgesproken tijdsbestek een nieuw reis- of identiteitsbewijs aanvraagt, genereert dit een melding aan het voornoemde team.

KL

In een opsporingsonderzoek heeft het korps samengewerkt met de sociale dienst van de gemeente waar de verdachte een uitkering genoot. Het resultaat van deze samenwerking was dat de uitkering van de verdachte werd ingetrokken en hij werd geconfronteerd met een navordering vanwege ten onrechte ontvangen bijstand.

FLE

De zaak 'Kraggenburg' heeft aangetoond dat het korps Flevoland in staat is onderzoeken met een dergelijke aard, omvang en ernst naar behoren aan te kunnen pakken, althans dat oordeel is afkomstig uit de mond van de landelijk projectleider van het Project Prostitutie/Mensenhandel dNP, de heer R. Coster. Dit onderzoek loopt momenteel nog. Vooral het digitaal uitrecheren van de 'chatsessies' vergde en vergt nog een forse capaciteit. Er zijn echter voldoende tactische gronden die deze korpsinspanning rechtvaardigen.

ZLD

Het korps is dit jaar ook in aanraking gekomen met een dadergroep die zich onder het mom van een escortservice bediende van afpersing en diefstal met geweld. Na de eerste maal een escortvrouw besteld te hebben kwamen de heren bij de bewuste klant aan de deur en eisten het bedrag vooraf te voldoen. De daarvoor in de plaats te verkrijgen dienst werd echter niet geleverd. Naar aanleiding van het reclameren van de betreffende klant werd door de 'heren' opnieuw een bezoek aan hem gebracht. Daarbij werd hem weer geld afhandig gemaakt zonder ooit een tegenprestatie te krijgen. Bij een derde bezoek drongen de daders de woning van de klant binnen en gristen links en rechts eigendommen weg terwijl het slachtoffer werd geslagen en bedreigd.

Na de aanhouding van de daders genereerde de politie een fors aantal andere benadeelden (binnen en buiten de regio Zeeland) die, na daartoe door het korps benaderd te zijn, geen van allen aangifte deden. Deze ervaring geeft aan dat dergelijke onderzoeken van de politie veel inspanningen vergen tegen een soms gering resultaat.

Tevens ontdekte het korps dat een aantal verschillende 06-nummers naar dezelfde contactpersoon bleken te lijden. Kortom: een wereld die noopt tot een gedegen toezicht maar die vooralsnog een niet geringe capaciteitsbeslag van betrokken partijen vergt.

ZLD

De uitkomsten uit het toezicht en de opsporingsonderzoeken tonen aan dat het korps inmiddels haar, middels het IGP-principe verworven, informatiepositie effectief weet om te zetten in concrete resultaten. Nieuw aangeboorde informatiebronnen als het GAK en MMA (meldt misdaad anoniem) leverden ook hun bijdrage aan het verbreden en vergroten van het inzicht van het korps.

AA

Bij nieuwe B9 zaken maakt de korpsprojectleider middels een mail-distributie direct een bericht zodat zowel de IND/STV/VRD ASD en de zorgcoördinatrice eenduidig en gelijktijdig op de hoogte zijn van de relevante feiten.

GVS

Dit Regionaal College manifesteert zich ten aanzien van dit dossier als een echt collectief. Een bewijs dat men daadwerkelijk eendrachtig opereert is het feit dat de bestuurlijke informatievoorziening met betrekking tot de prostitutie gecentraliseerd is bij de grootste gemeente. Deze opzet blijkt ook voor de politie zeer effectief te zijn. Van versnippering en verschil in interpretatie van wetgeving in het kader van de bestuurlijke verantwoordelijkheid is hier daarom geen sprake. Op bestuurlijke rapportages van de politie volgt een adequaat respons conform het regionaal overeengekomen handhavingarrangement. Het ligt in de lijn der verwachting dat deze situatie ook voordelen biedt bij de invoering van het zogenaamde 'stappenplan' in het kader van het toezicht op de heimelijke seksindustrie.

6 Oordeel korpsen over ketenpartners

Oordeel korpsen over ketenpartners

	RR	NHN	HGL	GM	FLE	MWB	LZ	LN	KL	IJSL	UTR	TW	GVS	BN	HM	ZWL	ZHZ	GRO	ZLD	NOG	DR	FR	GZ	AA	BZO		
OM	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	nvt	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
STV																											
Algemeen:	■	■	■	■	■	■	■	nvt	nvt	■	■	■	■	nvt	■	■	■	■	nvt	■	■	■	nvt	nvt	■	■	
Specifiek:								nvt																			
<i>bereikbaarheid</i>	■	■	■	■	■	■	■			■	■	■	■	nvt	■	■	■	■	nvt	■	■	■	nvt	■	■	■	
<i>opvang</i>	■	■	nvt	■	■	■	■			nvt	nvt	■	nvt	nvt	■	■	■	■	nvt	■	■	■	■	nvt	nvt	■	
<i>begeleiding</i>	■	■	■	■	■	■	■			■	nvt	■	nvt	nvt	■	■	■	■	nvt	■	■	■	■	nvt	nvt	■	
Bestuur																											
Algemeen:	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	nvt	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
specifiek		■		■	■	■					■				■	■	■		■	■	■		■				
KLPD																											
(L)OOM	■	■	■	■	■	■	■		nvt	■	■	■	■	nvt	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
Belastingdienst	■	■	■	nvt	■	■	■	■	nvt	■	■	■	■	nvt	■	■	■	■	■	■	■	nvt	■	nvt	■	■	

7 Prognose overzicht 2004 en 2005

KORPS	Prognose 2004			Prognose 2005		
	N	A	Z	N	A	Z
Groningen		■				
Friesland		■		■		
Drenthe	■			■		
IJsselland		■		■		
Twente	■			■		
Noord en Oost Gelderland		■	■	■		
Gelderland Midden		■		■		
Gelderland Zuid	■			■		
Utrecht		■		■	■	■
Noord-Holland-Noord	■			■		
Zaanstreek-Waterland		■		■		
Kennemerland	■			■		
Amsterdam-Amstelland		■		■		
Gooi en Vechtstreek	■			■		
Haaglanden		■		■		
Hollands-Midden		■		■		
Rotterdam-Rijnmond		■		■		
Zuid-Holland-Zuid		■		■		
Zeeland	■			■		
Midden en West Brabant		■		■		
Brabant-Noord			■			
Brabant-Zuid-Oost	■	■		■		
Limburg-Noord		■	■		■	■
Limburg-Zuid		■		■		
Flevoland		■		■		
dNRI		■		■		

In deze monitor is wederom t.b.v. de besluitvorming ter zake het verder nastreven van de te behalen doelstellingen van het project deze prognose van de korpsportefeuillehouders (strategisch niveau) en de korpsprojectleiders (operationeel beleidsniveau) opgenomen. Deze prognose betreft het antwoord op de vraag: 'hoe is de situatie in jouw regio ter zake het prostitutiebeleid en de aanpak van mensenhandel in december 2005 (het functioneren van de gehele keten)'.¹

¹ Hun argumenten voor dit oordeel zijn weergegeven in het overzicht per regiokorps.